

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Laura Kivikunnas

Tilinpäätösanalyysi

Basware Oyj 2014–2018

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

Toukokuu 2019

Tekijä Otsikko	Laura Kivikunnas Tilinpäätösanalyysi Basware Oyj 2014–2018
Sivumäärä Aika	53 sivua + 3 liitettä toukokuu 2019
Tutkinto	tradenomi
Tutkinto-ohjelma	liiketalous
Suuntautumisvaihtoehto	
Ohjaaja	lehtori Iiris Kähkönen
<p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää tilinpäätösanalyysin avulla Basware Oyj:n taloudellinen asema vuosina 2014–2018. Taloushallinnon ohjelmistotalo Basware valikoitui tutkimuksen kohdeyritykseksi yhtiön mielenkiintoisen toimialan johdosta. Sähköistymisen vaikutukset ovat näkyneet taloushallinnon palvelumarkkinoilla, ja ohjelmistotalot ovat kehittäneet palveluitaan sen ympärille. Pilvipalveluiden suosio on kasvamassa entisestään, ja yhä enemmän palveluita tarjotaan pilvipalveluina.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin tapaustutkimuksena, johon kerättiin tietoa Baswaren tilinpäätöksistä vuosilta 2014–2018. Työn teoreettinen viitekehys muodostui IFRS-tilinpäätökseen, tilinpäätösanalyysiin ja talouden tunnuslukuihin liittyvästä ammattikirjallisuudesta. Tutkimuksessa oikaistiin Baswaren tuloslaskelmat ja taseet tarkastelujaksolta ja laskettiin keskeiset tunnusluvut yhtiön tilinpäätöstietojen pohjalta. Baswaren taloudellista tilannetta vertailtiin toimialaan yleisesti ja kahteen yhtiön kansainväliseen kilpailijaan Coupa Softwareen ja Oraclen.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi, että yhtiön kannattavuus oli heikolla tasolla koko tarkastelujakson ajan. Heikkoon kannattavuuteen vuosina 2016–2018 oli vaikuttanut erityisesti Baswaren liiketoimintamallin muutos kohti täysin pilvipohjaista yhtiötä. Lisäksi yhtiö myi vuonna 2018 kaksi sen liiketoimintaa, mikä vaikutti negatiivisesti kannattavuuteen. Baswaren vakavaraisuus pysyi koko tarkastelujakson ajan vahvana, ja eritoten yhtiön omavaraisuusaste oli vuosina 2014–2015 erittäin korkea. Niin ikään yhtiön maksuvalmius oli hyvällä tasolla koko tarkastelujakson ajan. Basware kesti vertailua toimialaansa nähden, ja etenkin tarkastelujakson alussa vuosina 2014–2015 yhtiön kannattavuus, maksuvalmius ja vakavaraisuus olivat toimialan mediaania paremmat. Kilpailijavertailussa Basware sijoittui Coupa Softwareen ja Oraclen välimaastoon kaikkien muiden vertailulukujen osalta, paitsi omavaraisuusasteen kohdalla, jossa se sijoittui koko tarkastelujakson ajan vertailuryhmänsä kärkeen.</p> <p>Baswaren tulevaisuuden näkymät ovat lupaavat, jos yhtiö saa parannettua kannattavuuttaan, kun se saa liiketoimintamallin muutoksen päätökseen. Sen myötä liikevaihdon kasvu ei edellytä kustannusten kasvua samassa suhteessa, mikä parantaa kannattavuutta. Baswaren vahva vakavaraisuus ja maksuvalmius tukevat yhtiön taloudellisen aseman parantamista.</p>	
Avainsanat	tilinpäätösanalyysi, IFRS-tilinpäätös, Basware Oyj

Author Title	Laura Kivikunnas Financial Statement Analysis Basware Oyj 2014–2018
Number of Pages Date	53 pages + 3 appendices May 2019
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	
Instructor	Iiris Kähkönen, Senior Lecturer
<p>The goal of this study was to make a financial statement analysis, to define the financial position of Basware Oyj during the years of 2014-2018. Basware is a financial software company, and because of this interesting industry sector, it was chosen to be the main focus of this study. The evolution of the electronic interface in financial services has been a clear driver in the market. This is why software companies have developed their services around this aspect. Additionally the increased popularity of cloud services has driven software companies to offer their services in this format.</p> <p>The research method for this study was chosen to be a case study, for which information was gathered from Basware's financial statements from 2014 to 2018. The theoretical framework consists of professional literature in the fields of IFRS financial statements, financial statement analysis and financial statistics. In this study, Basware's income statement and balance sheet were corrected during the analysis period. These were utilized to calculate the essential characteristics of Basware's financial statement. Basware was compared to its industry sector and two international competitors, Coupa Software and Oracle.</p> <p>In this study it became clear that Basware's profitability was on a poor level during to whole analysis period. Between 2016 and 2018 the change of Basware's business model towards being solely a cloud service provider, had a clear effect on the poor profitability. Moreover, Basware sold two of its business units in 2018, which had a degenerative effect in the profitability. The financial solidity of Basware was constantly on a desirable level, and especially the equity ratio was exceptional in 2014 and 2015. Additionally Basware's liquidity was good throughout the analysis period. When comparing to the industry, Basware was on a solid level, and especially between 2014 and 2015 its profitability, liquidity and financial solidity were better and the industry median. When comparing to the competition, Basware is situated between Coupa Software and Oracle, in all other fields than the equity ratio, in which it outperformed the competition during the whole analysis period.</p> <p>The future of Basware looks promising, as long as it manages to improve the profitability, once the business model change has been finished. After this, the growth of sales will not require a similar rise in expenses, which will improve the profitability. Basware's proficient level of financial solidity and liquidity support the improvement of its financial status.</p>	
Keywords	Financial statement analysis, IFRS financial statement, Basware Oyj

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Työn aihe ja tausta	1
1.2	Työn tarkoitus ja tavoite	2
1.3	Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset	2
1.4	Tutkimusmenetelmä ja tutkimusaineisto	3
1.5	Sähköinen taloushallinto	3
1.6	Basware Oyj	4
2	Tilinpäätösanalyysi	6
2.1	Tilinpäätöksen tarkoitus ja tavoite	6
2.2	IFRS-tilinpäätös	7
2.3	Konsernitilinpäätös	8
2.4	IFRS-tilinpäätöksen sisältö	9
2.4.1	Tuloslaskelma ja laaja tuloslaskelma	11
2.4.2	Tase	12
2.4.3	Laskelma oman pääoman muutoksista	13
2.4.4	Kassavirtalaskelma	13
2.4.5	Liitetiedot	14
2.4.6	Arvostusperusteet	14
2.5	Tilinpäätöksen oikaiseminen	15
2.5.1	Tuloslaskelman oikaisu	16
2.5.2	Taseen oikaisu	17
3	Basware Oyj:n taloudellinen tilanne vuosina 2014–2018	17
3.1	Tilinpäätöksen tunnusluvut ja tutkimuksen toteutus	17
3.2	Kasvu	19
3.2.1	Liikevaihdon muutosprosentti	20
3.2.2	Liikevaihdon muutos liiketoimintaryhmittäin	21
3.3	Kannattavuus	23
3.3.1	Käyttökate (EBITDA)	23
3.3.2	Liiketulosprosentti	25
3.3.3	Nettotulosprosentti	27
3.3.4	Oman pääoman tuotto (ROE)	29
3.3.5	Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	31
3.4	Maksuvalmius	34
3.4.1	Quick ratio	34
3.4.2	Current ratio	36

3.5	Vakavaraisuus	37
3.5.1	Omavaraisuusaste	38
3.5.2	Suhteellinen velkaantuneisuus	40
3.5.3	Gearing eli nettovelkaantumisaste	41
3.6	Osakekohtaiset tunnusluvut	43
3.6.1	Osakekohtainen tulos (EPS)	43
3.6.2	Osakekohtainen osinko (DPS)	44
3.6.3	Hinta/voitto -suhde (P/E-luku)	45
4	Yhteenveto tutkimustuloksista ja johtopäätökset	46
4.1	Baswaren taloudellinen tilanne vuosina 2014–2018	46
4.2	Vertailu toimialaan ja kilpailijoihin	47
4.3	Basware Oyj:n tulevaisuuden näkymät	48
4.4	Työn luotettavuuden arviointi ja jatkotutkimusehdotukset	49
	Lähteet	51
	Liitteet	
	Liite 1. Basware Oyj:n oikaistu toimintokohtainen tuloslaskelma vuodelta 2018	
	Liite 2. Basware Oyj:n oikaistut kululajikohtaiset tuloslaskelmat vuosilta 2014–2017	
	Liite 3. Basware Oyj:n oikaistut taseet vuosilta 2014–2018	

1 Johdanto

1.1 Työn aihe ja tausta

Opinnäytetyöni aiheena on tilinpäätösanalyysi valitsemastani kohdeyrityksestä, Basware Oyj:stä (jäljempänä Basware). Tilinpäätösanalyysin avulla tarkoitukseni on selvittää Baswaren taloudellista tilaa vuosina 2014–2018 ja arvioida yhtiön tulevaisuuden taloudellisia näkymiä. Kiinnostuin Baswaresta yrityksenä sen toimialan johdosta, koska taloushallinnon alalla työskennellessä ei voi olla törmäämättä erilaisiin taloushallinnon ohjelmistoihin. Erityisesti viime vuosien aikana tapahtuneella kehityksellä sähköiseen taloushallintoon on ollut merkittävä asema kiinnostuksen lisäämisessä.

Yrityksistä voidaan tehdä erilaisia analyysejä eri tavoin riippuen, minkälaista tietoa yrityksestä tarvitaan. Salmi on jaotellut tyypillisimmät analyysit toimiala-analyysiin, yritys-analyysiin, tilinpäätösanalyysiin ja sijoitusanalyysiin. Toimiala-analyysit tutkivat koko toimialan toimintaedellytyksiä, ja niistä tehdään johtopäätöksiä toimialatilastojen pohjalta. Yritys-analyysit arvioivat yhden yrityksen koko toimintaa ja voivat kattaa useita eri osaluokkia yrityksen toiminnasta, kuten johdon, talouden, tuotteiden ja kilpailuaseman. Sijoitus-analyysi kohdistuu pääomasijoittajan mielenkiintoihin ja arvioi muun muassa yrityksen rahoituskelpoisuutta, pääomarakennetta ja lainojen hoitokykyä. Perinteinen tilinpäätös-analyysi keskittyy yhden yrityksen tai konsernin tilinpäätöksestä laskettaviin tunnuslukuihin ja niiden analysointiin. (Salmi 2012, 124.) Rajaan opinnäytetyöni tilinpäätös-analyysiin, mutta hyödynnän työssä myös piirteitä toimiala-analyysistä, sillä teen vertailua toimialaan Finnveran tuottaman toimialatilaston pohjalta.

Sähköisestä taloushallinnosta on tullut taloushallintoon 2000-luvulla vakiotyökalu, ja on kiinnostavaa tutkia, miten Basware pärjää alan kilpailussa. Vertaan Baswaren tunnuslukuja toimialan mediaanilukuihin. Valitsen myös pari kansainvälistä kilpailijaa ja vertaan Baswaren sekä kilpailijoiden tunnuslukuja toisiinsa. Baswarella on meneillään liiketoimintamallin muutos lisenssipohjaisesta yhtiöstä kohti pilvipohjaista yhtiötä. Yhtiön liikevaihdosta yli puolet tulee jo pilvipalveluista, joten on mielenkiintoista selvittää, kuinka tämä on näkynyt yhtiön liikevaihdossa viime vuosien aikana (Vuosikertomus 2018, 1–3.)

Kun valitsin aiheita opinnäytetyölle, Baswareen liittyen oli uutisointia yhtiön yhdysvaltalaisen kilpailijan Tradeshift Holdings Inc:n mahdollisesta ostotarjouksesta Baswarea kohtaan. (Järvenpää 2018). Sittemmin tilanne ei kuitenkaan realisoitunut ja Baswaren hallitus ilmoitti, että asiaan liittyvät keskustelut ovat päättyneet. (Basware ilmoittaa, että keskustelut Tradeshift Holdings Inc:n kanssa ovat päättyneet 2019.) Seurasin uutisointia kiinnostuneena, ja se lisäsi mielenkiintoani yhtiötä kohtaan, joten tuntui luontevalta valita tutkimuksen kohteeksi Basware.

1.2 Työn tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena on pyrkiä selvittämään Basware Oyj:n taloudellista asemaa aikavälillä 2014–2018. Työn tarkoituksena on syventää omaa osaamistani tilinpäätöksen tarkastelussa sekä vahvistaa ymmärrystäni yrityksen taloudellisten tunnuslukujen laskeamisesta ja analysoinnista. Baswaren tilinpäätös on tehty IFRS-standardien mukaisesti, joten odotan oppivani enemmän IFRS-standardeista ja niiden soveltamisesta tilinpäätöksessä. Kiinnostuin kansainvälisistä IFRS-standardeista opiskellessani syksyllä 2018 konsernitilinpäätöstä ja IFRS-tilinpäätöstä koskevan kurssin ja koen hyödylliseksi kasvattaa niihin liittyvää osaamistani.

Opinnäytetyölläni ei ole toimeksiantajaa, mutta valitsin aiheen puhtaasti ammatillisia tavoitteitani ajatellen. Tavoitteeni on kehittyä tilinpäätöstaitoiseksi kirjanpitäjäksi, joten koen opinnäytetyöni aihealueen tukevan uratavoitteitani. Koen myös osaamisen vahvistamisen IFRS-tilinpäätösnormien osalta olevan hyödyllistä, sillä kansainvälisyys kiinnostaa minua. Sitä ajatellen IFRS-standardien tunteminen on tarpeellista.

1.3 Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tutkimusongelmana on selvittää Basware Oyj:n taloudellinen tilanne vuosina 2014–2018, ja sen selvittämiseksi olen asettanut opinnäytetyölle tutkimuskysymyksiksi seuraavat:

- Millainen on Basware Oyj:n taloudellinen tilanne ja miten se on muuttunut vuosien 2014–2018 aikana?
- Miten liiketoimintamallin muutos on vaikuttanut yhtiön liikevaihtoon aikavälillä 2014–2018?
- Miten Basware Oyj sijoittuu vertailussa kilpailijoihinsa toimialalla ja kansainvälisillä markkinoilla?

1.4 Tutkimusmenetelmä ja tutkimusaineisto

Opinnäytetyöni on tutkimustyyppinen työ, ja tutkimusmenetelmänä käytän kvalitatiivista eli laadullista menetelmää. Työni tutkimussuuntaus on tapaustutkimus. Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2009, 162) määrittelevät tapaustutkimuksen laadullisen tutkimuksen lajiksi. Kananen sen sijaan kuvailee tapaus- eli case-tutkimuksen laadullisen ja määrällisen tutkimuksen sekoitukseksi, koska siinä on mahdollista käyttää myös määrällisen tutkimuksen menetelmiä. Kananen kuitenkin toteaa, että tapaustutkimus on lähimpänä laadullista tutkimusta. Tapaustutkimuksen tarkoituksena on tutustua syvällisesti tutkimuksen kohteena olevaan ilmiöön, ja luoda hyvä ja kokonaisvaltainen kuva siitä. Tapaustutkimuksessa käytettäviä tiedonkeruumenetelmiä voivat olla muun muassa kirjalliset lähteet, raportit ja muistiot. (Kananen 2013, 23, 28, 31.)

Alasuutari (2011, 83) toteaa, että teoreettinen viitekehys määrittelee, millainen aineisto tutkimuksen tekijän kannattaa kerätä ja millaista menetelmää käyttäen, tai vastaavasti viitekehys ja menetelmät voivat myös määrittää aineiston luonteen mukaisesti. Opinnäytetyöni teoreettinen viitekehys muodostuu ammattikirjallisuudesta, joka käsittelee IFRS-tilinpäätöstä, IFRS-standardeja, tilinpäätösanalyysiä ja tilinpäätöksen tulkintaa. Ammattikirjallisuudesta olen valinnut mahdollisimman tuoreita painoksia, jotta tieto on ajantasaista.

Tutkimusaineistona käytän Baswaren tilinpäätösinformaatioita vuosilta 2014–2018. Tutkimustulosten analysointiin käytän luokittelua tunnuslukujen mukaan. Kanasen (2013, 104) mukaan luokittelun voi toteuttaa teoriapohjaisesti eli luokat jaetaan teorian pohjalta. Käytän teoriapohjaista luokittelua, ja jaan luokat kasvun, kannattavuuden, maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja osakekohtaisten tunnuslukujen ryhmiin. Teorialähtöisessä analyysissä on tyypillistä, että viitekehyksessä on valmiiksi muodostettu kategoriat, joihin aineisto sovitetaan. Teorialähtöisessä analyysissä tutkittava ilmiö tunnetaan käsitteenä, ja se vaikuttaa aineiston hankintaan. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 111.)

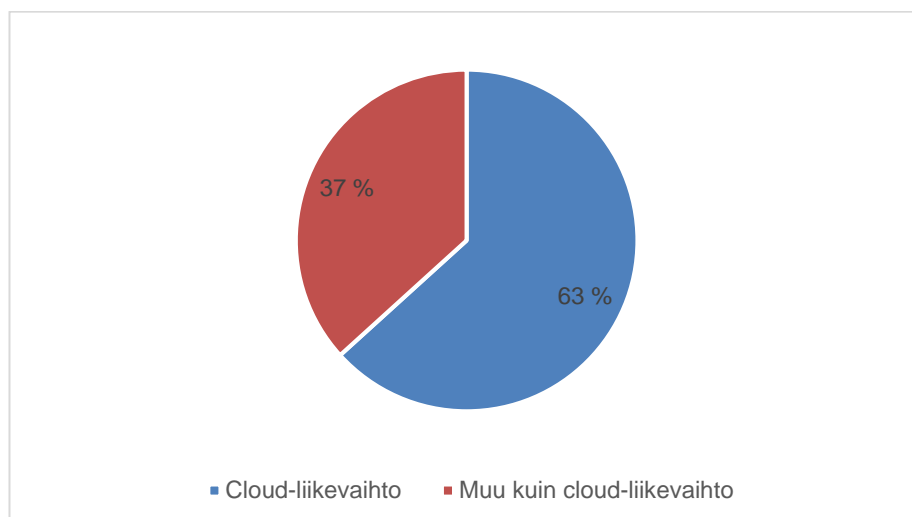
1.5 Sähköinen taloushallinto

Sähköisyys ja digitaalisuus ovat kasvaneet voimakkaasti kolmenkymmenen viime vuoden aikana, ja sen tuomat muutokset ovat vaikuttaneet merkittävästi myös taloushallinnon palvelumarkkinoihin. Taloushallinnon ohjelmistotaloissa muutokset näkyvät erityisesti palveluiden ja ohjelmistojen kehittämisessä sähköisen taloushallinnon ympärille.

Pilvipalveluiden suosio kasvaa entisestään, ja järjestelmiä käytetään jatkossa entistä enemmän siinä muodossa. Yleisesti ottaen kehitys on Suomessa ollut hitaampaa kuin oli odotettavissa 1990-luvun loppupuolella, kun sähköisen taloushallinnon kasvulle oli näkyvissä erinomaiset lähtökohdat. Jälkikäteen tarkasteltuna kansainvälisillä markkinoilla menestyminen olisi vaatinut suomalaisilta yrityksiltä rohkeampaa strategiaa, skaalautuvia innovaatiota ja niiden kansainvälistä kaupallistamista. Suomalaisista toimijoista Basware nousee esille lähes ainoana, joka on menestynyt toimialalla myös kansainvälisillä markkinoilla. (Lahti & Salminen 2014, 28–32.)

1.6 Basware Oyj

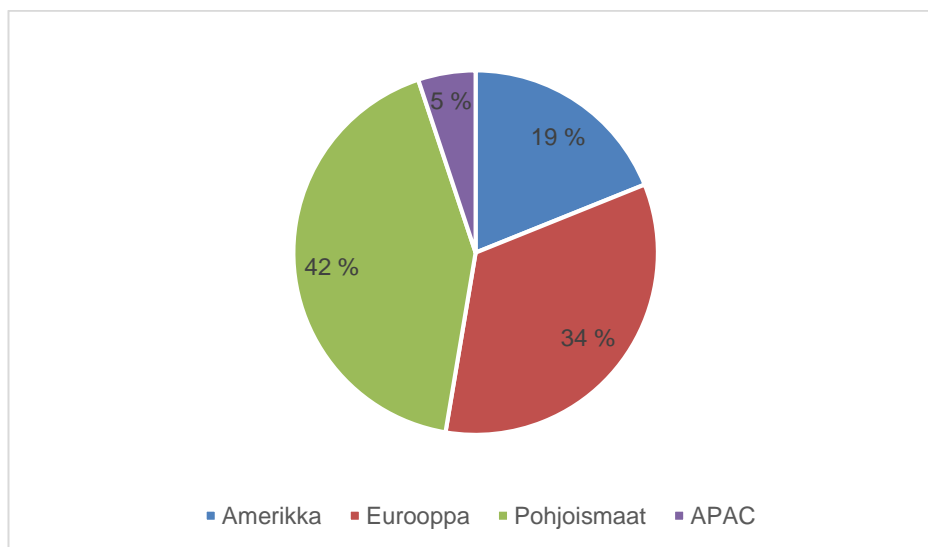
Baswaren historia ulottuu vuoteen 1985, jolloin yhtiö perustettiin Suomessa. Basware on kansainvälinen ohjelmistojen suunnitteluun ja valmistukseen keskittynyt yhtiö, joka tarjoaa asiakkailleen hankinnasta maksuun -ratkaisuja. Yhtiöllä on henkilöstöä neljässatoista (14) eri maassa yhteensä noin 1 400 henkilöä. Baswaren asiakaskuntaan kuuluu ympäri maailmaa yli 2 500 eri kokoista organisaatiota, joiden talousohjauksen tehostamisessa yhtiö on apuna. Baswaren ratkaisut tarjoavat asiakkaille merkittäviä kustannussäästöjä, yksinkertaisempia talousprosesseja sekä tiiviimpiä toimittajasuhteita. Vuonna 2018 yhtiön liikevaihto oli noin 141 miljoonaa euroa. Basware on kasvattanut viime vuosina sen pilvipohjaisia ratkaisuja eli cloud-liiketoimintaa, ja vuonna 2018 jopa 63 prosenttia yhtiön liikevaihdosta muodostui cloud-liiketoiminnasta (kuvio 1). (Basware lyhyesti 2019; Vuosikertomus 2018, 1–6, 24.)

Kuvio 1. Basware Oyj:n liikevaihdon jakautuminen vuonna 2018.

Baswaren strategiaan kuuluu edetä kohti puhtaasti pilvipohjaista yhtiötä, ja tähän lähtökohtaan perustuen yhtiö myi vuonna 2018 kaksi sen liiketoimintaa, jotka eivät kuuluneet pilvipohjaisiin toimintoihin. Baswaren strategia muodostuu tavoitteista olla markkinajohdajana, yksinkertaistaa globaalia kaupankäyntiä sekä tuottaa odotukset ylittävää asiakasarvoa. Yhtiön strategisia painopisteitä tukevat muun muassa sen markkina-aseman vahvistaminen hankkimalla uusia asiakkaita ja kasvattamalla kumppaniverkoston, uusien koneoppimis- ja tekoälyominaisuuksien käyttöönottoaminen sekä asiakkaiden sitouttamismallin käyttöönottoaminen. (Vuosikertomus 2018, 4.)

Basware raportoi tilinpäätöksessään maantieteellisten alueiden mukaan: Amerikan, Euroopan, Pohjoismaiden sekä APAC:n (kuvio 2). Amerikkaan sisältyvät Pohjois- ja Etelä-Amerikan liiketoiminnot, Eurooppaan lukeutuvat Euroopan ja Venäjän liiketoiminnot, lukuun ottamatta Pohjoismaita. Pohjoismaat raportoidaan omana liiketoimintaryhmään ja siihen kuuluvat Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska. APAC käsittää Aasian ja Tyynenmeren alueen liiketoiminnot. (Vuosikertomus 2018, 43.)

Kuvio 2. Basware Oyj:n liikevaihto asiakkaan sijainnin mukaan vuonna 2018.

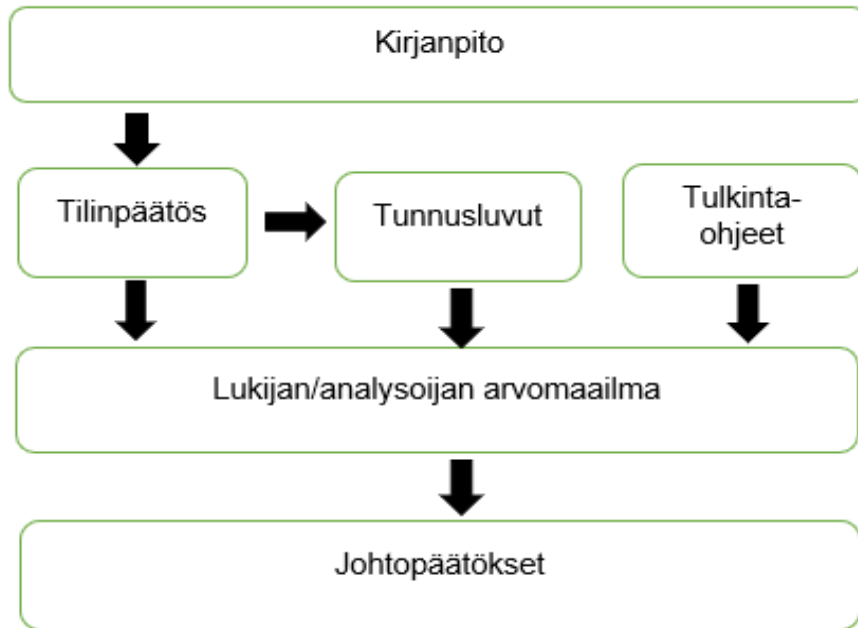
2 Tilinpäätösanalyysi

2.1 Tilinpäätöksen tarkoitus ja tavoite

Tilinpäätös laaditaan ensisijaisesti yrityksen omistajia varten, mutta siitä ovat kiinnostuneita myös useat sidosryhmät kuten rahoittajat, asiakkaat ja tavarantoimittajat. Yrityksen ulkopuoliset sidosryhmät tarkastelevat tilinpäätösinformaatiota pitkälti tunnuslukujen avulla. Tunnusluvut jaetaan tyypillisesti kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnuslukuihin. (Jormakka & Koivusalo & Lappalainen & Niskanen 2016, 129.)

Seppänen korostaa, että tilinpäätöksen tavoitteena on antaa erityisesti ulkoisille sidosryhmille yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta tilasta totuudenmukainen ja riittävä kuva, jota käytetään apuna päätöksenteossa. Tilinpäätösinformaatioon kuuluvat olennaisesti tilinpäätöslaskelmat, eli tulos-, tase- ja rahavirtalaskelmat, sekä tilinpäätöksen liitetiedot, jotka täydentävät laskelmia. Laskelmat kuvaavat luotettavasti ja ymmärrettävästi kaiken oleellisen tilinpäätösinformaation, joka vaikuttaa päätöksentekoon. (Seppänen 2011, 15.) Kallungin, Lantton ja Sahlströmin (2008, 11–12) mukaan tilinpäätösanalyysiin käytetään yhtiön tilinpäätösinformaation lisäksi muuta tietoa, joka liittyy yritykseen, kilpailijoihin, toimialaan ja kansantalouden kehitykseen.

Kuviossa 3 on esitetty tilinpäätöksen lukemisen ja tulkinnan prosessi. Tilinpäätöksen lukemisen ja tulkinnan lähtökohtana on kirjanpidon tuottama aineisto, jonka pohjalta yhtiö laatii tilinpäätöksen. Tilinpäätöksen tulkinnan helpottamiseksi siitä lasketaan keskeisiä tunnuslukuja, ja niitä tulkitaan eri näkökulmista, kuten ohjeellisiin viitearvoihin tai toimialakohtaiseen vertailuun perustuen. Tilinpäätöksen analysoijan arvomaailma voi vaikuttaa, miten hän tulkitsee tilinpäätöstä ja siitä johdettuja tunnuslukuja. Eri analysoijilla voivat olla eri perusteet ja tarkoituserät, joilla he tarkastelevat ja arvostavat aineistoa, ja se saattaa johtaa erilaisiin tulkintoihin ja johtopäätöksiin. Riippumatta analysoijien erilaisista arvomaailmoista, tilinpäätöksen lukemisen ja tulkinnan tarkoituksena on kuitenkin tehdä johtopäätöksiä yhtiön taloudellisesta tilasta. (Salmi 2012, 121–123.)

Kuvio 3. Tilinpäätöksen lukeminen ja tulkinta (Salmi 2012, 120).

Tilinpäätöksen laatimiselle on asetettu lainsäädännössä ja muissa normistoissa tietyt säännökset ja periaatteet, joiden noudattaminen edistää tilinpäätösten vertailtavuutta. Käytössä ovat esimerkiksi suomalainen ja kansainvälinen tilinpäätösnormisto. Tilinpäätöstä määrittävät normistot antavat tilinpäätöksen laatijalle jossain määrin harkinnanvapautta, joka tilinpäätöstä analysoitaessa tulee huomioida. (Kallunki 2014, 12.)

Salmi huomauttaa, että tilinpäätöksen tulkinnassa täytyy huomioida tietynlainen epävarmuus, eikä sitä voida pitää absoluuttisena totuutena. Tilinpäätöksen tulkinnassa ei voida täysin luottaa siihen, että esimerkiksi taseeseen merkityt varat ja niihin liittyvät tulo-odotukset toteutuvat täydellä varmuudella tulevaisuudessa. Myöskään pidemmän aikavälin kehityssuuntia ei voida varmuudella ennustaa, joten nekin voivat osaltaan vaikuttaa tilinpäätökseen. (Salmi 2012, 125.)

2.2 IFRS-tilinpäätös

IFRS-standardit (*International Financial Reporting Standards*) on otettu käyttöön EU-alueella vuonna 2005, vaikkakin niiden historia ulottuu jo 1970-luvulle. (Who we are: History 2018.) Maailmanlaajuisesti sovellettavia IFRS-standardeja laatii ja kehittää IASB (*International Accounting Standards Board*), jonka tarkoituksena on pitkällä aikavälillä tuottaa

kasvua ja vakautta globaaliin talouteen, sekä lisätä luottamusta pääoma- ja rahoitusmarkkinoille (Haaramo & Palmuaro & Peill 2018, 18). Lähtökohtana näille kansainvälisille standardeille tilinpäätöksen laadintaa ja esittämistä varten on ollut raportoinnin yhtenäistäminen sekä vertailukelpoisuuden lisääminen. Euroopan unionissa julkisesti noteeratujen yritysten on esitettävä konsernilaskelmat IFRS:n mukaisesti ja tilinpäätöksen on noudatettava kokonaisuudessaan IFRS:n mukaisia vaatimuksia. (Salmi 2012, 97–99.)

Kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollisen täytyy laatia tilinpäätös IFRS-standardeja noudattaen, jos sen liikkeeseen laskemat arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säännellyllä markkinalla. Niissä tilanteissa, joissa yrityksellä ei ole konsernirakennetta, tulee sen laatia erillistilinpäätös noudattamalla IFRS-standardeja. Suomessa muissa tapauksissa IFRS-standardien noudattaminen on vapaaehtoista, mutta kirjanpitolaki edellyttää, että yrityksen kirjanpito, tilinpäätös, toimintakertomus ja hallinto on tilintarkastettu. (Haaramo ym. 2018, 16; Kirjanpitolaki 1997, 7 a luku 2–3 §.)

Suomessa IFRS-tilinpäätösten valvonnasta vastaa Finanssivalvonta, jonka valvonnan piiriin kuuluvat tilinpäätökset, osavuositarkastukset, toimintakertomukset ja tilinpäätöstiedotteet. Finanssivalvonnan valvontavelvollisuuden vuoksi sillä on laajat tietojensaantioikeudet tehtävän hoitamista varten. Havaitessaan väärin laadittuja IFRS-tilinpäätöksiä se voi antaa oikaisukehotuksen, joka voidaan laittaa täytäntöön sakon uhalla. (Haaramo ym. 2018, 24.)

2.3 Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätös muodostuu konsernin emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tilinpäätösten yhdistämisestä, jonka tarkoituksena on antaa yleiskuva konsernista kokonaisuutena, ikään kuin se oli yksi yritys. Emoyhtiö on yritys, jolla on määräysvalta toisessa yrityksessä. Määräysvalta perustuu useimmiten omistukseen eli emoyhtiöllä on hallussaan yli puolet tytäryrityksen osakkeista. Määräysvalta voi syntyä myös muilla perusteilla, kuten oikeudella nimittää hallituksen jäseniä toisessa yrityksessä. Konsernitilinpäätöksen laatimisessa tulee noudattaa kirjanpitolaissa säädettyjä periaatteita, ja sen on velvollinen laatimaan konsernin emoyhtiö. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 112–114.)

Pienkonsernit on vapautettu velvollisuudesta laatia konsernitilinpäätös, edellyttäen että kyseessä ei ole yleisen edun kannalta merkittävä yhtiö. Pienkonserniksi katsotaan yhtiö, jolla päättyneellä ja sitä edeltäneellä tilikaudella on ylittynyt enintään yksi seuraavista:

- liikevaihto 12 MEUR
- taseen loppusumma 6 MEUR
- yhtiön palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2018, 277–278.)

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät konsernituloslaskelma ja -tase, suurkonserneissa vaadittava konsernirahoituslaskelma ja konserniliitetiedot (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 112). Konsernin tuloslaskelmaan ja taseeseen suoritetaan keskinäiset eliminoinnit liiketoiminnan, omistuksen, saamisten ja velkojen osalta, jotta kokonaisuus antaa oikean ja riittävän kuvan taloudellisesta tilasta (Salmi 2012, 94).

Baswaren konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiön ja sen määräysvallassa olevien tytäryhtiöiden yhdistellyt tilinpäätökset. Baswaren vuosikertomuksessa kerrotaan, että yhtiöiden keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä, joka on kohdistettu hankitun kohteen senhetkisten varojen ja velkojen käypään arvoon, edellyttäen että käypä arvo on pystytty määrittelemään luotettavasti. Baswarella on lisäksi 50 prosentin omistusosuus Iso-Britanniassa perustetussa yhteisyrityksessä, Clear Funding Limitedissä yhdessä Arrowgrass Capital Partners LLP:n kanssa. Se on Baswaren ainoa omistus yhteis- tai osakkuusyrityksissä. (Vuosikertomus 2018, 40–41, 59.)

2.4 IFRS-tilinpäätöksen sisältö

IFRS-standardit eivät edellytä määrättyä rakennetta tilinpäätökselle, vaikka pitkään myös IFRS-tilinpäätöksissä rakenne noudatti muotoa, jossa ensimmäisenä esitettiin tuloslaskelma, tase, oman pääoman muutoslaskelma ja rahavirtalaskelma. Useat yhtiöt laativat IFRS-tilinpäätöksen enemmän omien tarpeidensa mukaisesti ja esittävät tiedot yrityksen kannalta yhteneväisessä ja merkittävässä järjestyksessä. (Haaramo ym. 2018, 26–27.)

IAS 1 -standardi *Tilinpäätöksen esittäminen* käsittää yleiset esittämisvaatimukset, ja yksittäisiä eriä koskevat esittämisvaatimukset esitellään erää itseään koskevassa standardissa. IAS 1 -standardi määrittelee perusteet esittämisvaatimuksille, joiden tarkoituksena on lisätä tilinpäätöksiä vertailukelpoisuutta. Siihen sisältyy vaatimukset tilinpäätöksen

esittämisestä, rakenteesta sekä sisällölliset minimivaatimukset. IAS 1 -standardiin kuuluu myös yleisiä näkökulmia ja periaatteita, joissa mainitaan vaatimus, että tilinpäätöksen on annettava oikea kuva yrityksen taloudellista asemasta, tuloksesta ja rahavirroista. Myös IAS 8 *Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet* sisältää tilinpäätöksen laatimiseen liittyviä vaatimuksia. (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 1–2.)

IFRS-standardien perustana on toiminnan jatkuvuuden periaate (*going concern*), joka edellyttää tilinpäätöksen laatimisen perustuvan toiminnan jatkuvuuteen. Se on hyvin keskeinen periaate IFRS-tilinpäätöksen laatimisessa ja sitä on noudatettava kaikissa muissa tapauksissa, paitsi poikkeuksena tilanteet, joissa johdon aikomuksena on lopettaa yrityksen toiminta tai jos johdolla ei ole muuta mahdollista vaihtoehtoa. Jatkuvuuden periaatteen perusteella laadittu tilinpäätös eroaa merkittävästi arvostamisen osalta verrattuna tilinpäätökseen, joka on laadittu muulla periaatteella. (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 3.)

IFRS-tilinpäätös tulee laatia suoriteperusteisesti (*accrual basis*) lukuun ottamatta rahavirtalaskelmaa, mikä tarkoittaa, että liiketapahtumat esitetään niillä tilinpäätöskausilla, jolloin ne toteutuvat. Näin tulee tapahtua siitäkin huolimatta, vaikka niihin liittyvät maksusuoritukset tulisivat eri kausilla. (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 3; Harrison & Horngren & Thomas & Suwardy 2014, 13.)

Jotta tavoite tilinpäätöksien vertailukelpoisuudesta voi toteutua, tulee jokaisesta tilinpäätöksessä esitetystä luvusta esittää vertailutiedot edelliseltä kaudelta. Tilinpäätöksessä on esitettävä vertailutiedot myös kuvailevasta tilinpäätösinformaatiosta, jos sillä on vaikutusta tilinpäätöksessä esitettyjen tietojen ymmärtämiseen. Tilanteissa, joissa tilinpäätöksen jonkin erän esitystapaa muutetaan, täytyy tehdä oikaisu vertailulukuihin, jotta niiden vertailukelpoisuus säilyy. Muutoksesta on lisäksi kerrottava lisätietoja tilinpäätöksessä. (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 4.)

Tilinpäätöksessä tulee esittää kaikki olennaiset erät, joilla voi olla vaikutusta tilinpäätöksen tulkinnassa. Olennaisten erien määrittelyyn ei ole asetettu tiettyä määrällistä rajaa, vaan olennaisuus määritellään käänteisesti sen mukaan, voiko tiedon pois jättäminen tai virheellinen esittäminen tuottaa vääristynyttä mielikuvaa päätöksentekijöille ja näin ollen vaikuttaa taloudellisiin päätöksiin. IAS 1 -standardin uudistusten mukana johdon harkinta

ja arviot ovat korostuneet olennaisuuden määrittelyssä. (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 5–6.)

2.4.1 Tuloslaskelma ja laaja tuloslaskelma

Tuloslaskelma on kuvaus yrityksen tilikauden tuloksesta, ja siihen sisältyy tilikaudelle kuuluvia tuottoja ja kuluja. Salmi kuvaa tuottoa taloudellisen hyödyn lisääntymiseksi ja kuluja vastaavasti taloudellisen hyödyn vähenemiseksi. Tuloslaskelmasta selviää, kuinka tilikauden tulos on syntynyt, ja onko tulos lisännyt vai vähentänyt yrityksen omaa pääomaa. (Salmi 2012, 30–31.)

IFRS-tilinpäätöksessä esitetään laaja tuloslaskelma, johon sisältyvät tuloslaskelmaan normaalisti kuuluvien erien lisäksi sellaiset oman pääoman muutokset, jotka eivät aiheudu yhtiön omistajien kanssa käydyistä liiketoimista. IFRS:n mukaisesti laaditun laajan tuloslaskelman lisäksi tilinpäätöksessä voidaan esittää omanaan perinteisempi ja tumpi tuloslaskelma, mutta tällöin tuotot ja kulut on esitettävä kahdessa laskelmassa. (Haaramo ym. 2018, 28; IFRS: käytännön käsikirja 2017, 9.) Baswaren tilinpäätöksessä esitetään pelkästään konsernin laaja tuloslaskelma IFRS:n mukaisesti.

Tuloslaskelmassa esitetään tuottojen ja kulujen jälkeen jäljelle jäänyt voitto tai tappio, mutta siihen ei saa huomioida laajan tuloslaskelman tuotto- ja kulueriä, joita IFRS-standardit eivät salli kirjattavan tulosvaikutteisesti. Laajaan tuloslaskelmaan kuitenkin kuuluvat erät, jotka eivät siirry myöhemmin tulosvaikutteiseksi, sekä erät, jotka siirtyvät myöhemmin tulosvaikutteiseksi. Siirrettäviin eriin sisältyvät esimerkiksi rahoitusinstrumentteihin liittyvät erät, ja eriin, joita ei siirretä myöhemmin kuuluvat, esimerkiksi uudelleenarvostusrahaston muutokset ja etuus pohjaisista järjestelyistä syntyneet erät. (Haaramo ym. 2018, 30.) Baswaren vuoden 2018 konsernin laajassa tuloslaskelmassa on esitetty etuus pohjaisten eläkejärjestelyn uudelleenarvostus erissä, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi. Vastaavasti erät, jotka saatetaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteiseksi sisältävät ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot, muihin laajaan tulokseen liittyviin eriin liittyvät verot sekä rahavirran suojaukset. (Vuosikertomus 2018, 33.)

Yhtiö voi esittää tuloslaskelman joko kululajikohtaisesti tai toimintokohtaisesti. Yhtiön valitessa toimintokohtaisen esittämistavan, täytyy tilinpäätöksen liitetiedoissa olla kerrotuna lisätietoja kululajeittain. Yhtiön on valittava esittämistapa sen pohjalta, kumpi tapa

kuvaa oikeammin yhtiön toimintaa ja tulosta. (Haaramo ym. 2018, 31.) Baswaren tilinpäätöksessä tuloslaskelma on esitetty toimintokohtaisesti. Yhtiö muutti esitystapaa kulu-
lajikohtaisesta toimintokohtaiseen vuoden 2018 aikana. (Vuosikertomus 2018, 38.)

2.4.2 Tase

Tase kuvaa yrityksen taloudellista asemaa tilikauden päätöshetkellä, ja siitä selviävät yrityksen varallisuus sekä rahoituksen lähteet. Salmen (2012, 35, 115) mukaan IFRS:ssä taseen merkitys on korostuneempi verrattuna tuloslaskelmaan. IFRS:n mukaan laadittu tase muodostuu varoista ja veloista, ja ne jaetaan useimmiten lyhyt- ja pitkäaikaisiin varoihin ja velkoihin. Jako voidaan tehdä myös tarvittaessa likvidiysjärjestyksen mukaan eli kuinka nopeasti varat ja velat voidaan muuttaa rahaksi, mikäli se antaa luotettavampaa ja tarkoituksellisempaa informaatiota. (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 19.) Baswaren konsernitaseessa varojen ja velkojen jako on tehty lyhyt- ja pitkäaikaisiin (Vuosikertomus 2018, 34–35).

Lyhytaikaisia varoja ovat varat, joiden odotetaan realisoituvan kahdentoista (12) kuukauden aikana tai yrityksen normaalin toimintasyklin aikana. Lyhytaikaisiksi lasketaan myös varat, jotka on tarkoitus myydä tai muutoin pitää hallussa lyhytaikaisesti ja jotka kuuluvat rajoittamattomiin rahavaroihin. (Salmi 2012, 99–100; IFRS: käytännön käsikirja 2017, 19.) Varaston ja myyntisaamisten katsotaan aina kuuluvan lyhytaikaisiin varoihin. Pitkäaikaisiksi varoiksi katsotaan kaikki muut varat, jotka eivät täytä lyhytaikaisten varojen kriteerejä. Pitkäaikaisina varoina pidetään yleisesti pitkäaikaisia aineellisia ja aineettomia varoja sekä rahoitusvaroja. (Haaramo ym. 2018, 36.)

Velkojen kohdalla jako lyhyt- ja pitkäaikaisiin perustuu siihen, että lyhytaikaiseksi velaksi luetaan velat, jotka erääntyvät yrityksen tavanomaisen toimintasyklin aikana tai kahdentoista (12) kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä (Salmi 2012, 100). Lyhytaikaisena velkana pidetään myös velkaa, joka on otettu kaupankäyntitarkoituksessa tai, jos yhtiöllä ei ole oikeutta lykätä suorittamista kahdentoista (12) kuukauden päähän tilinpäätöksestä. Pitkäaikaisiin velkoihin kuuluvat kaikki muut velat, jotka eivät täytä edellä mainittuja tunnusmerkkejä. (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 21–22.)

2.4.3 Laskelma oman pääoman muutoksista

Oman pääoman muutoslaskelma kuvaa tilikauden aikana tapahtuneet muutokset omassa pääomassa. Laskelmaan sisältyy tilikauden tulos, mahdolliset takautuvat soveltamisen tai oikaisun vaikutukset eri oman pääoman eriin sekä täsmäytyslaskelmat tilikauden alun ja lopun välillä. (Haaramo ym. 2018, 38.) Lisäksi täsmäytyslaskelmassa täytyy kuvata vähintään tilikauden voitto tai tappio, muut laajan tuloksen erät kukin erikseen, varojen jakaminen omistajille sekä mahdolliset omistajien tekemät oman pääoman lisäykset. Oman pääoman muutoslaskelmasta selviävät tarkasti oman pääoman muutoksen taustalla olevat syyt. Laskelmasta näkee myös, kuinka osingonjakona jaettava voitto jakaantuu kyseisen ja edeltävien tilikausien voittovaroista, minkä perusteella voi tulkita osingonjaon jatkuvuutta. Edellä mainitut tekijät ovat kiinnostavia sijoittajille. (Kallunki 2014, 44–46.)

2.4.4 Kassavirtalaskelma

Kassavirta- eli rahavirtalaskelma kuvaa, miten yritys on kerryttänyt rahavirtoja ja helpottaa tilinpäätöksen käyttäjää analysoimaan nettovarallisuuden muutoksia, rahoitusrakennetta sekä kykyä vaikuttaa rahavirtojen määrään ja ajoittumiseen huomioon ottaen muutuvat olosuhteet ja mahdollisuudet (Haaramo ym. 2018, 38). IAS 7 *Rahavirtalaskelmat*-standardi määrittelee laskelman laatimista, ja standardissa hyväksytään liiketoiminnan rahavirran osalta sekä suora että epäsuora esittämistapa. Epäsuorassa esittämistavassa liiketoiminnan rahavirtalaskelma lähtee liikkeelle tilikauden voitosta tai tappiosta ja siihen tehdään oikaisuja tuloslaskelmaan kirjattuihin eriin. (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 27–28.) Suorassa esittämistavassa esitettävät erät ovat rahavirtoja, jotka ovat tapahtuneet liiketoiminnassa (Haaramo ym. 2018, 39). Basware käyttää esittämistapana epäsuoraa rahavirtalaskelmaa (Vuosikertomus 2018, 36).

Yrityksen rahavirrat jaetaan kolmeen eri ryhmään: liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin. Jako perustuu siihen, mikä on yrityksen toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisinta, ja yksittäinen liiketoimi voi myös pitää sisällään useampaan ryhmään kuuluvia rahavirtoja. Tyypillinen esimerkki tällaisesta on esimerkiksi lainanhoitomaksu, johon sisältyvät lyhennyserä sekä korko. Lyhennyserä voidaan erotella kuuluvaksi rahoituksen ja korko liiketoiminnan rahavirtoihin. Liiketoiminnan rahavirtoihin kuuluvat toiminnot, jotka tuottavat tuloa yrityksen varsinaisesta liiketoiminnasta. Investointien rahavirtoihin kuuluvat suoritetut maksut, joiden odotetaan tuovan yritykselle tuottoa ja rahavirtoja

tulevaisuudessa. Rahoituksen rahavirtaan kuuluvat yrityksen omaan pääomaan ja lainoihin liittyvät muutokset. (Haaramo ym. 2018, 39.)

2.4.5 Liitetiedot

IFRS-standardit määrittelevät liitetietoihin sisällytettäviä tietoja tarkasti ja kattavasti, ja niiden tarkoituksena on antaa lisäinformaatiota tilinpäätökseen kuuluvista eristä. Liitetietojen avulla tilinpäätöksen tulkinta ja kokonaisuuksien ymmärtäminen helpottuu. Liitetiedoissa kerrotaan IFRS-standardien noudattamisesta ja yhteenveto keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista arvostusperusteinen. Lisäksi niissä kerrotaan tilinpäätöksessä esitettyihin eriin liittyvät, täydentävät lisätiedot sekä muut olennaiset tiedot, joita voivat olla esimerkiksi sitoumukset tai rahoitusriskien hallinnan tavoitteet. Laatimisperiaateissa tulee myös mainita johdon harkintaan perustuvat arviot ja ratkaisut. (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 33–35.)

Liitetiedoissa esitetyt laatimisperiaatteet määräytyvät pääosin IAS 1 -standardin perusteella. Laatimisperiaateissa tuodaan esille arvostusperusteet, joita tilinpäätöksessä on sovellettu ja jotka ovat oleellisia kokonaisuuden ymmärtämisen kannalta. IFRS-standardit eivät vaadi yhtiöitä esittämään sellaisia laatimisperiaatteita, joihin liittyviä liiketoimia niillä ei ole. Perustana laatimisperiaateille on, että ne laaditaan yhtiökohtaisesti. Yhtiön johto voi joutua valitsemaan käyttöön sopivan laatimisperusteiden, jos IFRS-standardeissa on annettu vaihtoehtoisia tapoja laatimisperusteiden soveltamiseen, tai jos standardeissa ei ole annettu ohjeistusta. (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 34–35.)

2.4.6 Arvostusperusteet

IFRS-standardeissa veloitetaan useita eriä arvostettavan käypään arvoon, joka tarkoittaa hintaa, joka omaisuuserästä saataisiin arvostuspäivänä tapahtuvassa kaupanteossa. Omaisuuseriä voidaan arvostaa myös hankintameno, realisointiarvoon, nykyarvoon, jälleenhankinta-arvoon ja kerrytettävissä olevaan rahamäärään perustuen. Realisointiarvo tarkoittaa omaisuuserän arvoa, joka siitä saataisiin tarkasteluhetkellä normaalissa tilanteessa, jos omaisuuserä myytäisiin. Käypä arvo määritellään samalla tavalla. Nykyarvo määritellään omaisuuserän arvoksi, joka saadaan diskonttaamalla tulevaisuuden maksusuoritus tähän hetkeen, ja siihen vaikuttaa myös koron määrä. Jälleenhankinta-arvon katsotaan olevan se omaisuuserän arvo, joka siitä jouduttaisiin tarkasteluhetkellä

maksamaan, mikäli yritys hankkisi saman tai vastaavaan omaisuuserän. (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 8.)

IFRS:n mukaan varojen ja velkojen arvostamisessa on käytetty useimmissa maissa hankintamenon mukaan arvostamista, koska sillä tavalla on pystytty osoittamaan melko helposti hankintaan käytetty meno. IFRS:ssä on kuitenkin siirrytty kohti käypien arvojen käyttöä, joka voidaan määritellä useammalla tavalla. Tällöin voidaan käyttää uudelleenarvostukseen tai jälleenhankinta-arvoon perustuvia arvon määrittelyjä. (Salmi 2012, 100–101.)

Baswaren tilinpäätöksessä esitetyt tiedot perustuvat pääosin alkuperäisiin hankintamenoihin (Vuosikertomus 2018, 38). Basware käyttää joidenkin erien kohdalla muita arvostusperusteita ja esimerkiksi liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut asiakkuudet ja teknologia arvostetaan käypään arvoon hankinnan yhteydessä (Vuosikertomus 2018, 57).

2.5 Tilinpäätöksen oikaiseminen

Tilinpäätöksen oikaiseminen tarkoittaa tilinpäätöksen muokkaamista selkeämmin analysoitavaan muotoon. Pörssiyhtiöiden tilinpäätösten oikaisemisessa ei normaalisti oteta kantaa tilinpäätöserien oikeellisuuteen, vaan oikaiseminen kohdistuu sisällön uudelleenjärjestelmiseen. Muiden yhtiöiden kohdalla oikaiseminen voi vaatia tilinpäätöserien kyseenalaistamista ja numeeristen arvojen muokkaamista. (Kallunki 2014, 75.) Tilinpäätöksen oikaiseminen parantaa sen vertailukelpoisuutta tilikausien ja eri yritysten välillä, ja ilman tarvittavien oikaisujen tekemistä koko tilinpäätöksen tuottama informaatioarvo vähenee merkittävästi (Salmi 2012, 144).

Kallunki, Lantto ja Sahlström huomauttavat, että oikaisujen tekeminen on tulkinnanvaraista joissain tilanteissa ja analyysoijan on kiinnitettävä huomiota erien kertaluonteisuuteen. He mainitsevat esimerkin tehtaiden uudelleenjärjestelystä, jotka sinänsä voivat olla ainutkertaisia, mutta mikäli yritys tekee niitä vuosittain, voidaan niiden kertaluonteisuutta kyseenalaistaa. (Kallunki ym. 2008, 117–119.) Teen tarvittavat oikaisut Baswaren tilinpäätöksiin ja otan huomioon edellä mainitun seikan. Pyrkimyksenäni on tehdä oikaisut siten, että niiden tuomat vaikutukset kuvaavat mahdollisimman totuudenmukaisesti yhtiön taloudellista tilaa.

Yritystutkimus ry edustaa Suomessa yritystutkimusta ja sen edistämistä, kehittämistä ja ylläpitämistä, ja se on laatinut ohjeita ja suosituksia muun muassa tilinpäätösanalyysien tulkinnan ja oikaisemisen tueksi. IFRS-tilinpäätöksen analysointia varten yhdistys on laatinut omat ohjeistuksensa. (Kallunki 2014, 75–76.) Käytän Yritystutkimuksen laatimaa IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet -ohjeistusta Baswaren tilinpäätöksien oikaisemiseen ja tunnuslukujen laskemiseen.

2.5.1 Tuloslaskelman oikaisu

Basware esittää konsernin tuloslaskelman toimintokohtaisesti vuodesta 2018 lähtien, ja siihen saakka yhtiö on käyttänyt kululajikohtaista esitystapaa. Virallisessa tuloslaskelmassa ei esitetä käyttökatetta, ja liiketuloksen sekä nettotuloksen laskeminen vaatii oikaisuja (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 63–65). Olen tehnyt yhtiön tuloslaskelmiin vaadittavat oikaisut, jotta saan laskettua käyttökatteen, liiketuloksen ja nettotuloksen. Oikaistut tuloslaskelmat löytyvät liitteistä 1 ja 2.

IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet -ohjeistuksen (2006, 39) mukaan liiketoiminnan muut tuotot siirretään analyysissä satunnaisiin eriin niiden ollessa kertaluonteisia ja olennaisia. Baswaren tilinpäätöksen liitetiedoissa tarkennetaan, että yhtiö esittää liiketoiminnan muissa tuotoissa liiketoimintojen ja käyttöomaisuuden myyntivoitot ja vuokrauotot. Olen tehnyt oikaisun vuoden 2018 tuloslaskelmaan siirtämällä satunnaisiin tuottoihin yhtiön alkuvuodesta myymät talousohjauksen ja maksuliikenteen liiketoiminnoista syntyneet myyntivoitot ja niistä aiheutuneet muut tuotot, koska näitä voidaan pitää kertaluonteisina ja olennaisia. (Vuosikertomus 2018, 47.) Vuosina 2014–2017 liiketoiminnan muissa tuotoissa en havainnut oikaisutarvetta, koska yhtiö ei esittänyt tarkentavia tietoja tuottojen osalta.

Liiketoiminnan muiden kulujen osalta olen oikaissut vuoden 2018 tilinpäätöksen tuloslaskelmaa siirtämällä kertaluonteiset ja olennaiset erät satunnaisiin kuluihin. Baswarella on esitetty myyntisaamisten arvonalentumistappioita, yritysmyyntiin liittyviä uudelleenjärjestelykuluja ja tehostamiseen liittyviä kuluja (Vuosikertomus 2018, 53). Vuosien 2014–2017 liiketoiminnan muissa kuluissa en havainnut oikaisutarvetta.

Välittöminä veroina esitetään vain tilikauden tuloksesta johtuvat verot, joten laskennallisten verojen muutos täytyy siirtää nettotuloksen alle (IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet 2006, 39). Olen huomionnut tämän ja tehnyt tarvittavat oikaisut vuosien 2014–

2018 tuloslaskelmiin siirtämällä ne ”Laskennallisten verovelkojen muutos” -kohtaan. Aikaisempien tilikausien verot olen siirtänyt ”Muut tuloksen oikaisut” -kohtaan.

2.5.2 Taseen oikaisu

Kallungin ym. mukaan IFRS-normiston mukaan laadittuun taseeseen harvemmin tarvitsee tehdä oikaisuja, koska IFRS:n mukaisesti laadittu tilinpäätös on tasekeskeisempi. Näin ollen voidaan olettaa, että sen antama kuva yrityksen taloudellista asemasta on hyvin totuudenmukainen ja oikaisut ovat tarpeettomia. (Kallunki ym. 2008, 119.) Myös Yritystutkimuksen antaman ohjeistuksen mukaan taseeseen ei yleensä tarvitse tehdä oikaisuja, kun sen laatimiseen on sovellettu IFRS-standardeja (IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet 2006, 40).

IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet -ohjeistuksen (2006, 40) mukaan IFRS-tilinpäätöksen taseessa varaukset ovat luonteeltaan pakollisia varauksia ja lyhytaikaiset varaukset sisällytetään siirtovelkoihin. Olen oikaissut vuosien 2014–2018 taseita siirtämällä lyhytaikaiset varaukset siirtovelkoihin, jotka sisältyvät Baswaren taseissa ”Ostovelat ja muut velat” -osioon. En havainnut muita oikaisutarpeita yhtiön tarkasteluvälin taseisiin. Baswaren oikaistut taseet vuosilta 2014–2018 löytyvät liitteestä 3.

3 Basware Oyj:n taloudellinen tilanne vuosina 2014–2018

3.1 Tilinpäätöksen tunnusluvut ja tutkimuksen toteutus

Haaramon, Palmuaron ja Peillin (2018, 66) mukaan IFRS-standardit velvoittavat yhtiötä esittämään ainoastaan kolme tunnuslukua, jotka ovat liikevaihto, tulos (voitto tai tappio) sekä osakekohtainen tulos. IFRS: käytännön käsikirjassa (2017, 46) mainitaan sen sijaan vain kahdesta IFRS-standardien määrittelemästä tunnusluvusta, jotka ovat osakekohtainen tulos ja osakekohtainen osinko. Yhtiöillä on kuitenkin tapana esittää reilusti enemmän laskemiaan tunnuslukuja tilinpäätöksissään ja vuosikertomuksissaan (Haaramo ym. 2018, 66). Yksi yleisimmistä tunnuslukujen jaoista on jako kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden ryhmiin (Jormakka ym. 2016, 129). Seppänen (2011, 65) huomauttaa, että tunnuslukujen tulkinnassa on syytä kiinnittää huomiota siihen, että niiden niin kutsuttu hyvä tai huono arvo on suhteellista, ja arvon määrittäminen perustuu valittuun vertailuarvoon.

Tutkimusaineistona käytän Baswaren tilinpäätösinformaatioita vuosilta 2014–2018. Päädyin valitsemaan tarkastelujaksoksi viisi vuotta, koska Seppänen (2011, 96–97) toteaa 3–5 vuoden aikajakson antavan kuvan yhtiön suoritusasosta, muutoksista ja muutosten jatkuvuudesta. Virallisten tilinpäätösinformaatioiden pohjalta lasken itse yhtiön keskeiset tunnusluvut ja analysoin tunnusluvuissa tapahtuneita muutoksia. Tunnuslukujen laskentakaavoissa noudatan Yritystutkimuksen määrittämiä laskentakaavoja. Tunnuslukujen laskentaan käytän Excel-taulukkolaskentaohjelmaa. Olen luonut tunnusluvuista kuvioita ja diagrammeja, jotta niissä tapahtuneet muutokset ovat helpommin havaittavissa.

Vertaan laskemiani tunnuslukuja Yritystutkimuksen määrittämiin ohjearvoihin ja ohjearvot huomioiden teen johtopäätökset yhtiön taloudellisesta tilanteesta. Niiden tunnuslukujen kohdalla, joihin Yritystutkimus ei ole määrittänyt ohjeellisia arvoja, olen käyttänyt Alma Talentin tunnuslukuoppaassa esitettyjä ohjearvoja. Pysin selvittämään syy-seuraus-suhteita tapahtumien välillä ja tekemään ennusteita yhtiön tulevaisuuden näkymistä tutkimuksen tulosten pohjalta.

Olen lisännyt kuvioihin ja diagrammeihin Finnveran tilinpäätöstilastosta saadut tunnuslukujen mediaaniarvot. Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän (2018) mukaan Baswaren päätoimiala on ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus (62010), joten mediaanitiedot ovat kyseiseltä toimialalta. Vuoden 2018 tiedot eivät olleet tutkimuksen teon aikana vielä saatavilla, ja sisällytin mediaaniarvot sen vuoksi ainoastaan vuosilta 2014–2017. Toimialan tunnuslukujen mediaaniarvot on esitelty niiltä osin, kuin ne olivat saatavissa palvelusta. Näin ollen niiden tunnuslukujen osalta, joista mediaaniarvoja ei ollut saatavilla, en ole tehnyt vertailua toimialaan.

Olen lisäksi tehnyt pienimuotoista kilpailijavertailua kahdesta Baswaren kansainvälisestä kilpailijasta: Coupa Softwaresta ja Oraclesta. Valitsin nämä kaksi kilpailijaa vertailuun, koska maailmanlaajuinen markkinatutkimuslaitos Forrester Research Inc. on nimennyt yhtiöt kuuluviksi Baswaren lisäksi kahdentoista merkittävimmän sähköisten hankintojen järjestelmätoimittajien ryhmään (The Forrester Wave™: eProcurement, Q2 2017 2017). Vertailuissa käyttämäni Coupa Softwaren ja Oraclen talousluvut ovat Macrotrends LLC:n julkaisuista (Coupa Software Financial Ratios for Analysis 2015–2019; Oracle Financial Ratios for Analysis 2005–2019).

Coupa Software ja Oracle ovat molemmat yhdysvaltalaisia ohjelmistoyrityksiä. Oracle on perustettu vuonna 1977, ja yhtiöllä on asiakkaina noin 430 000 yritystä 175 eri maassa.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2018 oli noin 40 miljardia dollaria. Oracle tarjoaa asiakkailleen liiketoimintaohjelmistoja lukuisille eri toimialoille niin pilvipalveluina kuin perinteisinä alustapalveluina. Oraclen henkilöstön lukumäärä vuonna 2018 oli 137 000 henkilöä. (Oracle Fact Sheet: Create tomorrow, Today 2018.)

Coupa Software on perustettu vuonna 2006, ja yhtiöllä oli vuonna 2018 yli 700 asiakasta 100 eri maassa. Coupa Software tarjoaa asiakkailleen pilvipohjaisen alustan, joka auttaa yrityksiä hallinnoimaan kuluja, saavuttamaan merkittäviä säästöjä sekä lisäämään kannattavuutta. Yhtiön liikevaihto vuonna 2018 oli noin 260 miljoonaa dollaria. Coupa Softwaren henkilöstön lukumäärä on kasvanut reilusti viime vuosien ajan, ja vuonna 2018 yhtiöllä oli henkilöstöä noin 1300 henkilöä. (Corporate Profile 2019; Annual Report 2018, 11.)

Kun vertaa Baswarea, Oraclea ja Coupa Softwarea keskenään, on huomioitava, että Oracle on niin liikevaihdoltaan kuin henkilöstön lukumäärältään moninkertainen verrattuna Baswareen ja Coupa Softwareen. Coupa Software on lisäksi nuorin näistä kolmesta yhtiöstä. Kaikki nämä kolme yhtiötä tarjoavat pilvipohjaisia palveluita, joten on mielenkiintoista nähdä, miten yhtiöt sijoittuvat vertailussa toisiinsa kokoeroista huolimatta.

3.2 Kasvu

Yrityksen kasvua kuvataan usein tilikauden muutoksena edelliseen tilikauteen verrattuna. Sen perusteella nähdään, mihin suuntaan toiminta on kehittymässä; onko se kasvamassa vai laskemassa. (Seppänen 2011, 70.) Vaikka kasvu onkin tärkeä mittari yrityksen menestymisen mittaamisen kannalta, on kuitenkin huomioitava, että kasvua on monenlaista ja se ei ole aivan yksiselitteistä. Kallunki huomauttaa, että esimerkiksi yritystoin tapahtuva kasvu on ilmennyt ongelmallisena. Yritystoin seurauksena liikevaihto, taseen loppusumma ja henkilöstön määrä voivat kasvaa merkittävästi, mutta samalla se saattaa runnella omistaja-arvoa ja pahimmillaan vaikuttaa pääomien tuotto prosentteihin negatiivisesti. Mahdollisuudet yritystoin onnistumiseen ovat myös olemassa, mikä vastaavasti nostattaa yrityksen arvoa. (Kallunki 2014, 111–112.)

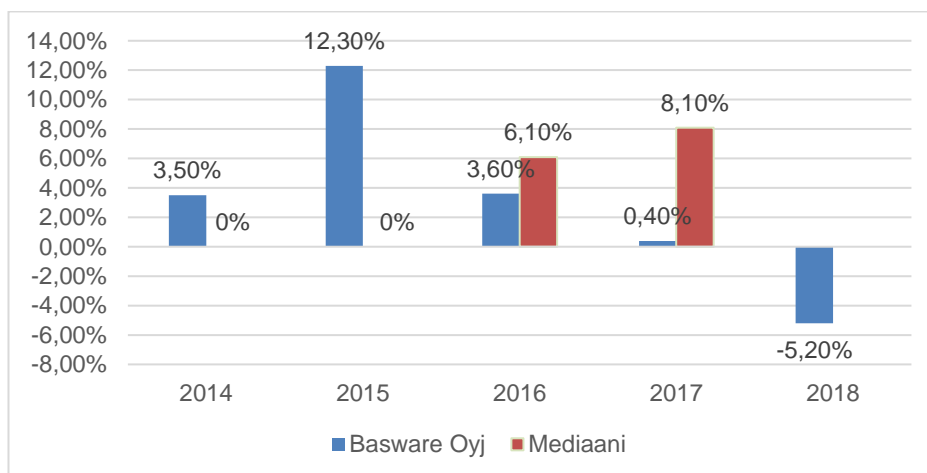
3.2.1 Liikevaihdon muutosprosentti

Liikevaihdon kasvu on edellytyksenä yrityksen kehittymiselle, kannattavuudelle ja elin-
kyvylle. Liikevaihdon muutosprosentti saadaan vähentämällä tilikauden lopun liikevaihtoa
edellisen tilikauden liikevaihto, ja jakamalla erotus edellisen tilikauden liikevaihtoa
dolla (Seppänen 2011, 70–71):

$$\text{Liikevaihdon muutos-\%} = \frac{100 \times (\text{Liikevaihto (12 kk)} - \text{edellisen tilikauden liikevaihto})}{\text{Edellisen tilikauden liikevaihto (12 kk)}}$$

Liikevaihdon muutokselle ei ole olemassa yleisiä viitearvoja, vaan tunnusluvun arviointi perustuu suurelta osin yrityksen toimialan kehitykseen ja markkinoilla vallitsevaan tilanteeseen (Liikevaihdon kasvu-% 2019).

Baswaren liikevaihdon muutoksessa on ollut vaihtelua vuosien 2014–2018 välillä (kuvio 4). Tarkastelujakson alkupuolella vuonna 2015 liikevaihto kasvoi 12,30 prosenttia. Vuoden 2015 jälkeen liikevaihdon kasvu on ollut maltillisempaa parin vuoden ajan. Yhtiön cloud-liikevaihto on kasvanut vuosina 2016, 2017 ja 2018. Vaikka vuonna 2018 liikevaihdon muutos kokonaisuudessaan on ollut negatiivinen, kasvoi cloud-liikevaihto 15,6 prosenttia. Myös jatkuva cloud-bruttotilauuskertymä kasvoi 20 prosenttia. Yhtiö tiedostaa, että tilauuskertymä heijastuu liikevaihtoon viiveellä ja ainoastaan noin neljäsosa muuttuu liikevaihdoksi ensimmäisenä vuotena. Toisena vuotena tyypillisesti 50–60 prosenttia muuttuu liikevaihdoksi ja loppuosuus myöhemmin. (Vuosikertomus 2018, 25.)

Kuvio 4. Basware Oyj:n liikevaihdon muutos-% vuosina 2014–2018.

Vuonna 2015 liikevaihtoon vaikutti hyvä kasvu kansainvälisillä markkina-alueilla Yhdysvalloissa, Iso-Britanniassa ja Saksassa, kun taas Suomessa haastava taloustilanne vaikutti kasvuun hidastavasti. Taustalla oli lisäksi meneillään yhtiön liiketoimintamallin muutosprosessi kohti pilvipohjaista yhtiötä. Yhtiö kohdisti investointeja valittuihin toimintoihin, joiden tarkoituksena oli muun muassa lyhentää yhtiön ratkaisujen ja palveluiden käyttöönottoaikoja asiakkaille. Basware vahvisti asemaansa julkisen sektorin markkinoilla, minkä uskottiin lisäävän kasvumahdollisuuksia. (Vuosikertomus 2015, 31–32.)

Vuonna 2016 yhtiön kokonaisliikevaihtoon vaikutti lisenssi- ja ylläpitotuottojen sekä yhteistyömaksuihin liittyvien tuottojen väheneminen liiketoimintamallin muutoksen johdosta. Myynnin ja markkinoinnin tehostaminen oli kasvupanostusten keskipisteenä. Nämä tekijät vaikuttivat vuoden 2016 liikevaihtoon heikentävästi. (Vuosikertomus 2016, 8.)

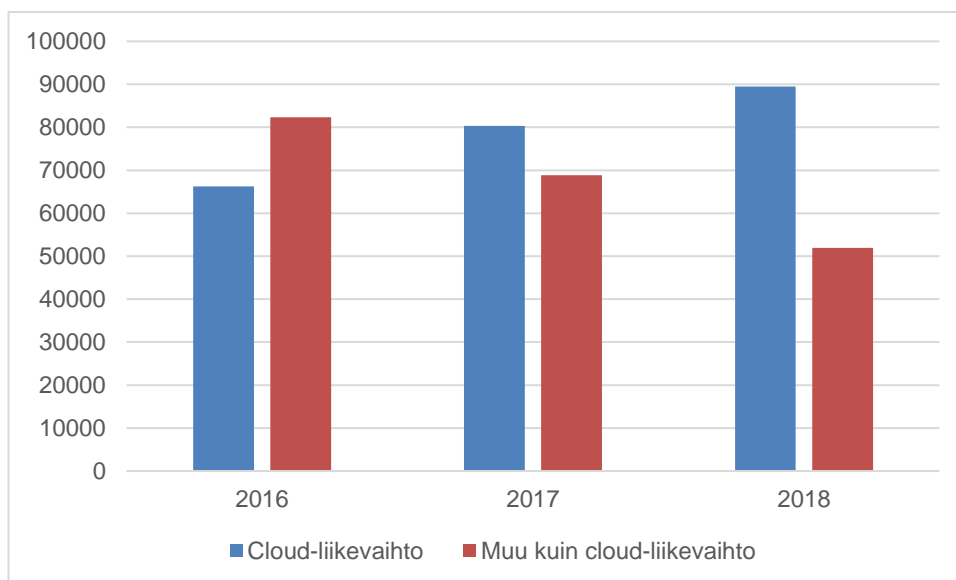
Vuosi 2018 oli ainoa vuosi koko tarkastelujaksolla, kun liikevaihdon muutos oli negatiivinen (-5,20 %). Vuoden 2018 negatiiviseen arvoon vaikutti yhtiön helmikuussa 2018 myymät kaksi liiketoimintoa: talousohjauksen ja maksuliikenteen liiketoiminnot. Sen lisäksi liiketoimintamallin muutoksen johdosta yhtiön panostukset myyntiin ja markkinointiin lisääntyivät vuonna 2018. Yhtiön odotusten mukaisesti liikevaihdossa näkyi ylläpito- ja lisenssipalveluiden tuottojen laskeminen, mikä johtuu asiakkaiden siirtymisestä cloud-ratkaisuihin. Myös valuuttakurssien ja erityisesti Yhdysvaltain dollarin muutokset vaikuttivat liikevaihtoon heikentävästi. Amerikan liikevaihto vastasi noin viidennestä kokonaisliikevaihdosta vuonna 2018. (Vuosikertomus 2018, 24–26.)

Kuten edellisissä kappaleissa on mainittu, Baswaren liikevaihdon muutoksessa on ollut vaihtelua. Kun sitä vertaa toimialan mediaaniin, voidaan havaita samankaltaista vaihtelua myös toimialalla. On mielenkiintoista huomata, että kun Baswaren liikevaihdossa on ollut kasvua 12,30 prosenttia vuonna 2015, niin toimialan mediaani on ollut nolla prosenttia. Toimialalla sen sijaan on ollut kasvua vuosina 2016 ja 2017, mutta tällöin Baswaren liikevaihdon muutos on ollut maltillisempaa.

3.2.2 Liikevaihdon muutos liiketoimintaryhmittäin

Basware raportoi liikevaihtoa kahdessa eri kategoriassa: cloud-palveluiden tuotot ja muut kuin cloud-tuotot (Vuosikertomus 2018, 43). Kuviossa 5 on esitetty liikevaihdon

muutos näissä kahdessa kategoriassa vuosina 2016–2018. Kuviossa ei ole mukana vuosia 2014 ja 2015, koska noina vuosina yhtiö on jakanut liikevaihdon Network Services ja Solution Services -kategorioihin (Vuosikertomus 2015, 32).

Kuvio 5. Basware Oyj:n liikevaihdon muutos tyypeittäin vuosina 2016–2018.

Baswaren tavoitteena on ollut viime vuosina cloud-liiketoiminnan kasvattaminen. Yhtiö on asettanut tavoitteekseen yli 20 prosentin vuotuisen cloud-liiketoiminnan kasvun vuoteen 2022 mennessä. (Vuosikertomus 2018, 3.) Vuoden 2016 vuosikertomuksessa ennustettiin muiden tuottojen laskevan ja samalla cloud-tuottojen kasvavan (Vuosikertomus 2016, 31). Kuvioista 5 voidaan havaita näin tapahtuneen, sillä vuosien 2016–2018 aikana cloud-liiketoiminta on kasvanut tasaisesti ja vastaavasti muu kuin cloud-liiketoiminta on supistunut. Vuonna 2018 liiketoimintojen välinen ero on jo näkyvä, ja yhtiö on edennyt kohti tavoitettaan tulla täysin pilvipohjaiseksi yhtiöksi.

On syytä huomioida analyttikoiden muistuttamasta realiteetista, mitä liiketoimintamallin muutos käytännössä edellyttää yhtiöltä. Baswaren cloud-palveluiden myyntisykli sekä palvelun ylösajo vaatii tyypillisesti 3–4 vuotta. Näin ollen menee useampi vuosi, että muutoksen tuloksista saadaan suurin hyöty irti. Tällä välin yhtiön kassavirta sekä kannattavuus jäävät alle ihanteellisen tason. Muutoksen jälkeen voidaan kuitenkin odottaa tuloskyvyn paranevan, mutta tämä vaatisi noin 25 prosentin lisämyyntiä cloud-palveluille verrattuna nykyhetkeen. (Sihvonen 2019.)

3.3 Kannattavuus

Yhtiön kannattavuuden mittaamiseen on olemassa useampia eri tunnuslukuja riippuen näkökulmasta, josta kannattavuutta analysoidaan. Useimmat kannattavuuden tunnusluvuista lasketaan vertaamalla tulosta taseen pääomalähteisiin. (Jormakka ym. 2016, 129.) Kannattavuutta voidaan tarkastella muidenkin niin kutsuttujen katelukujen ja tuloslukujen avulla, jolloin luvut suhteutetaan liiketoimintaan jakamalla ne liikevaihdolla. Mitä korkeampi kateluku, niin sitä enemmän yritykselle jää voittoa, mikä kertoo hyvästä kustannustehokkuudesta ja hinnoitteluvoimasta. (Kallunki 2014, 91.)

Seppänen (2011, 71) korostaa kannattavuuden tunnuslukujen painottuvan yrityksen operatiivisen toiminnan kannattavuuden analysointiin. Kannattavuuden mittaamisen analysoinnissa on yleisesti käytetty joko aikasarja- tai poikkileikkausanalyysijä. Aikasarja-analyysissä tarkastellaan yrityksen tunnuslukuja eri vuosien välillä, jotta voidaan analysoida pitemmän aikavälin tilannetta. Yrityksen tuleviin tilikausiin liittyvät ennusteet pohjautuvat aikasarja-analyysiin. Poikkileikkausanalyysi kuvaa eri yritysten tunnuslukuja samalla hetkellä, mikä sopii yritysten keskinäiseen, toimialakohtaiseen vertailuun kyseisellä hetkellä. (Kallunki 2014, 82–83.)

3.3.1 Käyttökate (EBITDA)

Käyttökate (EBITDA, *Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization Definition*) ei esitetä virallisessa tuloslaskelmassa, mutta se saadaan laskettua oikaisemalla tuloslaskelmaa. Käyttökateen laskemiseksi täytyy liiketulokseen lisätä poistot ja arvonalentumiset, jotka esiintyvät tuloslaskelmassa ennen liiketulosta. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 63–64.)

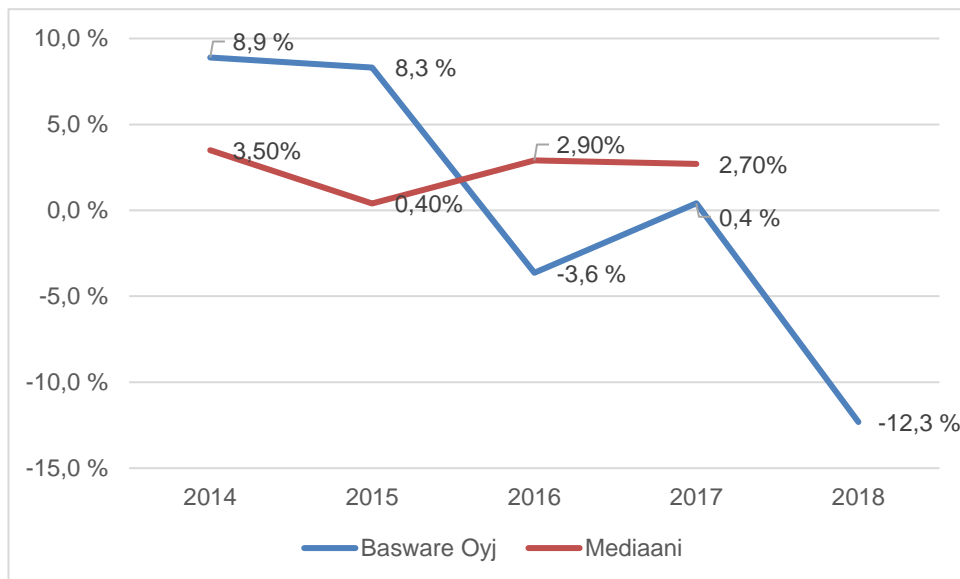
Käyttökateprosentti kuvaa yrityksen liiketoiminnan tulosta ennen poistoja ja rahoituseriä, ja se sopii hyvin saman toimialan yritysten vertailemiseen. Käyttökateprosentti saadaan laskettua kaavalla (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 64):

$$\text{Käyttökate-\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Yritystutkimuksen (2017, 64) mukaan käyttökateelle ei ole yleistä tavoitearvoa, mutta se on antanut ohjeellisiksi arvoiksi toimialojen välillä seuraavat:

teollisuus	5 - 20 %
kauppa	2 - 10 %
palvelu	5 - 15 %

Kuviosta 6 huomataan, että Baswaren käyttökateprosentti on ollut korkeimmillaan tarkastelujakson alkupuolella, ja voidaan todeta, että käyttökate on ollut silloin hyvällä tasolla. Vuonna 2016 tunnusluku on heikentynyt äkillisesti ja se on laskenut negatiiviseksi (-3,6 %). Vuonna 2017 käyttökateprosentti on ylittänyt juuri ja juuri nollatason, mutta laskenut taas vuoteen 2018 reilusti negatiiviseksi (-12,3 %). Kuten alaluvussa 3.2.1 mainitaan, Basware myi vuonna 2018 kaksi sen liiketoimintoa, joiden vaikutus näkyy myös käyttökateprosentissa. Lisäksi yhtiö teki myyntiin ja markkinointiin merkittäviä panostuksia, joilla oli heikentävä vaikutus yhtiön tulokseen, ja näin ollen se näkyy myös käyttökateessa. Baswaren liikevaihto on ollut tarkastelujakson aikana korkeimmillaan vuosina 2016–2017 (liite 2), mutta myös liiketoimintaan liittyvät kustannukset ovat kasvaneet reilusti vuosiin 2014–2015 nähden, jolloin käyttökateprosentti on painunut negatiiviseksi.

Kuvio 6. Basware Oyj:n käyttökateprosentti vuosina 2014–2018.

Basware mainitsee vuosikertomuksessaan, että sen cloud-liiketoimintaan perustuva liiketoimintamalli on erittäin skaalautuva. Tästä johtuen yhtiö ennustaa käyttökateen paranevan lähivuosina, koska liikevaihdon kasvu ei vaadi liiketoiminnan kustannusten kasvamista samassa suhteessa. (Vuosikertomus 2018, 5.)

Toimialan mediaaniin verrattuna Baswaren käyttökateprosentti on ollut vuosina 2014–2015 selkeästi paremmalla tasolla. Vuonna 2016 Baswaren käyttökateprosentti laski negatiiviseksi, kun vastaavasti toimialan mediaani nousi noin 2,5 prosenttiyksikön verran. Kokonaisuudessaan toimialan käyttökateprosentin mediaani on pysynyt melko tasaisena, kun Baswaren arvoissa on ollut suurtakin vaihtelua vuosien välillä.

Taulukosta 1 voidaan havaita, että Baswaren, Coupa Softwaren ja Oraclen käyttökateprosenttien välillä on todella suurta eroa. Käyttökateprosentteissa on ollut useiden kymmenien prosenttiyksiköiden eroja yhtiöiden välillä.

Taulukko 1. Baswaren, Coupa Softwaren ja Oraclen käyttökateprosentit vuosina 2014–2018.

	Käyttökate-%				
	2014	2015	2016	2017	2018
Basware	8,90 %	8,30 %	-3,60 %	0,40 %	-12,30 %
Coupa Software	-46,96 %	-47,40 %	-20,07 %	-17,64 %	-8,12 %
Oracle	46,16 %	43,77 %	40,79 %	40,19 %	41,33 %

Coupa Softwaren käyttökateprosentit ovat olleet koko tarkastelujakson reilusti negatiivisena ja päinvastoin Oracle on onnistunut pitämään käyttökateprosenttinsa hyvin korkeana ja tasaisena läpi tarkastelukauden. Kilpailijoihinsa nähden Baswaren käyttökateprosentti asettuu yhtiöiden väliin.

3.3.2 Liiketulosprosentti

Liiketulos (EBIT, *Earnings Before Interest and Taxes*) kuvaa tuloslaskelman välitulosta, johon on tehty oikaisuja esimerkiksi liiketoiminnan muista tuotoista ja kuluista, jotka on siirretty satunnaisiin eriin. Liiketulosta arvioimalla voidaan seurata yrityksen kehitystä, mutta se soveltuu myös toimialan sisäiseen tai toimialojen väliseen vertailuun. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 64.) Kallunki on vastaavasti sitä mieltä, että kaikki

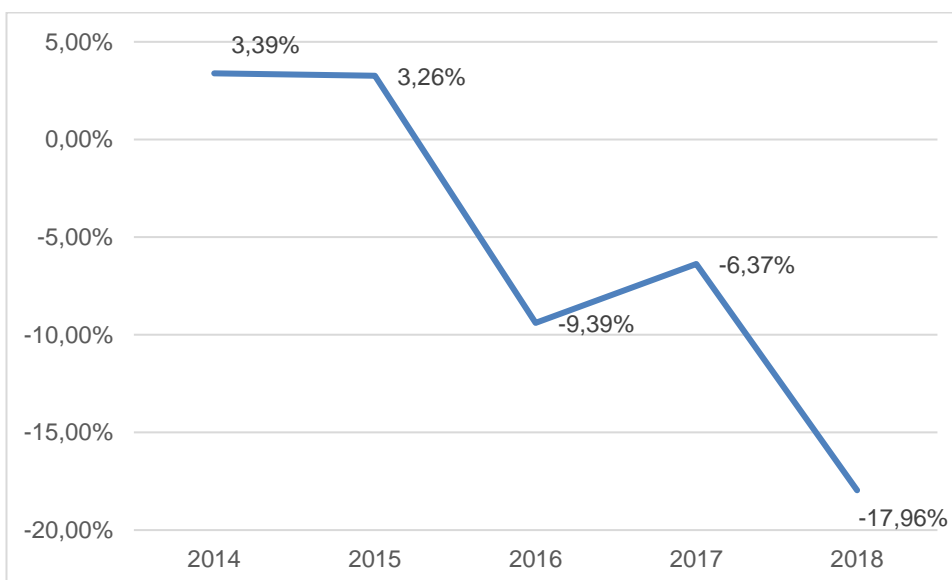
kateluvut ovat toimialariippuvaisia, ja niillä ei voi tehdä luotettavaa vertailua eri toimialojen välillä. Saman toimialan tai yrityksen eri vuosien väliseen vertailuun luvut kuitenkin soveltuvat. (Kallunki 2014, 91.) Liiketulosprosentti saadaan laskemalla (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 64):

$$\text{Liiketulos-\%} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Yritystutkimuksen (2017, 65) ohjeavot liiketulosprosentin arviointiin:

Liiketulos-%	Arviointi
yli 10 %	hyvä
5 - 10 %	tydyttävä
alle 5 %	heikko

Baswaren liiketulosprosentti on pysynyt koko tarkasteluvälin ajan heikolla tasolla (kuvio 7). Tarkastelujakson alussa luku on ollut positiivinen, minkä jälkeen se on pysynyt negatiivisena vuodesta 2016 lähtien.

Kuvio 7. Basware Oyj:n liiketulosprosentti vuosina 2014–2018.

Liiketalosprosentin suuntaus vastaa myös edellisessä alaluvussa käsitellyn käyttökateprosentin arvoja ja taustalla vaikuttavat samat syyt liiketoimintojen myymisestä sekä panostuksista myyntiin ja markkinointiin. Vuosina 2017 ja 2018 yhtiön tekemät poistot ovat olleet lähes samalla tasolla, joten niillä ei ole merkittävää vaikutusta liiketalosprosentin arvoon. Toimialan mediaani on ollut koko tarkastelujakson ajan nolla prosenttia, joten syvempi vertailu ei mielestäni tuo analyysiin lisäarvoa.

Taulukko 2 kuvaa Baswaren, Coupa Softwaren ja Oraclen liiketalosprosentteja aikavälillä 2014–2018. Sen perusteella voidaan havaita, että yhtiöiden liiketalosprosenttien vertailussa jatkuu sama trendi kuin edellisessä luvussa käsitellyn käyttökateprosentin kohdalla.

Taulukko 2. Baswaren, Coupa Softwaren ja Oraclen liiketalosprosentit vuosina 2014–2018.

	Liiketalos-%				
	2014	2015	2016	2017	2018
Basware	3,39 %	3,26 %	-9,39 %	-6,37 %	-17,96 %
Coupa Software	-52,39 %	-54,08 %	-26,48 %	-24,07 %	-18,19 %
Oracle	38,56 %	36,29 %	34,02 %	33,69 %	34,34 %

Oracle on yhtiöistä ainoa, joka on onnistunut pitämään liiketalosprosentin koko tarkastelujakson ajan reilusti positiivisena ylittäen hyvän raja-arvon selkeästi. Sen sijaan Coupa Softwarella liiketalosprosentti on pysynyt koko aikavälin ajan negatiivisena, ja Baswarella on luku ollut myös heikolla tasolla koko aikavälin. Basware pärjää kuitenkin vertailussa paremmin Coupa Softwareen verrattuna heikosta tasosta huolimatta.

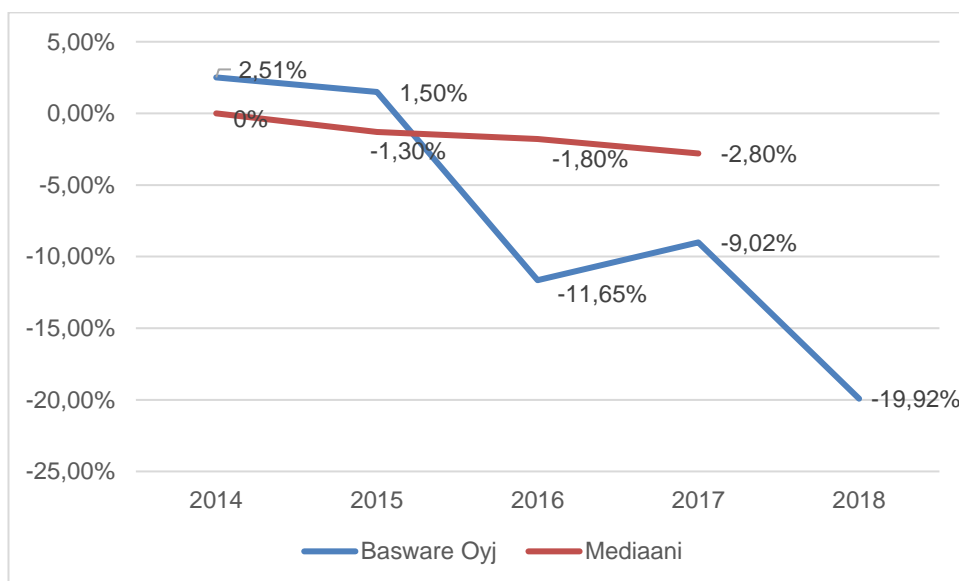
3.3.3 Nettotalosprosentti

Yrityksen liiketoiminnan nettotalos saadaan laskettua lisäämällä liiketalokseen rahoitustuotot ja vähentämällä niistä rahoituskulut ja verot (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 65). Satunnaisten kulujen ja tuottojen poistamisella ja muilla tuloslaskelmaan tehtävillä oikaisuilla on vaikutusta nettotaloksen muodostumiseen (Kallunki 2014, 93).

$$\text{Nettotalos-\%} = \frac{\text{Nettotalos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Yritystutkimus (2017, 65) ei ole asettanut tarkkoja prosentuaalisia ohjearvoja nettotulosprosentille, mutta tunnusluvun on oltava positiivinen, jotta yrityksen liiketoimintaa voidaan pitää kannattavana.

Kuviosta 8 voidaan huomata, että yhtiön nettotulosprosentti on jatkanut samalla suuntauksella kuin edellisissä alaluvuissa käsitellyt käyttökate- ja liiketulosprosentit. Nettotulosprosentin laskemisessa otetaan huomioon rahoitustuotot ja -kulut sekä verot. Kun tarkastellaan näitä Baswaren tilikausien 2014–2018 aikana (liite 1 ja 2), voidaan huomata, että erityisesti rahoitustuotot ovat pienentyneet huomattavasti vuoden 2016 jälkeen. On kuitenkin mielenkiintoista huomata, että vuonna 2016 rahoitustuotot ovat olleet muihin aikavälin vuosiin nähden reilusti korkeimmillaan, mutta siitäkin huolimatta nettotulosprosentti on laskenut negatiiviseksi (-11,65 %). Verot ovat pysyneet vuosien välillä melko tasaisina ja rahoituskuluissa on tapahtunut pientä vaihtelua. Näillä ei kuitenkaan ole ollut ratkaisevasti merkitystä nettotulokseen, vaan suurimpana vaikuttavana tekijänä ovat olleet tappiolliset tilikaudet, joihin on vaikuttanut merkittävästi liikevaihdon heikentyminen suhteessa liiketoiminnan kuluihin.

Kuvio 8. Basware Oyj:n nettotulosprosentti vuosina 2014–2018.

Toimialan nettotulosprosentin mediaani on pysynyt aikavälillä 2014–2017 tasaisena, eikä suuria muutoksia ole tapahtunut vuosien välillä. Baswaren nettotulosprosentin arvot poikkeavat huomattavasti vuosien 2016 ja 2017 osalta verrattuna toimialan mediaaniin.

Tarkastelujakson alussa Baswaren nettotulosprosentti on ollut toimialan mediaania hieman korkeampi. Kuviosta 8 voidaan havaita, että toimialan mediaani ei ole yltänyt positiiviselle tasolle kertaakaan koko tarkastelujakson aikana.

Baswaren nettotulosprosentti on selkeästi heikompi verrattuna Oracleen, jonka nettotulosprosentti on ollut positiivinen jokaisena tarkastelujakson vuotena. Kun vertaa Baswara Coupa Softwareen, voidaan taulukosta 3 nähdä, että Baswaren tunnusluvun arvot ovat olleet huomattavasti paremmalla tasolla kuin Coupa Softwarella. Ainoastaan vuonna 2018 Baswaren ja Coupa Softwareen nettotulosprosentit ovat olleet lähes samalla tasolla.

Taulukko 3. Baswaren, Coupa Softwareen ja Oracleen nettotulosprosentit vuosina 2014–2018.

	Nettotulos-%				
	2014	2015	2016	2017	2018
Basware	2,51 %	1,50 %	-11,65 %	-9,02 %	-19,92 %
Coupa Software	-53,69 %	-55,16 %	-28,11 %	-23,45 %	-21,33 %
Oracle	28,62 %	25,99 %	24,03 %	24,74 %	9,60 %

3.3.4 Oman pääoman tuotto (ROE)

Oman pääoman tuottoprosentti (ROE, *Return on Equity*) kuvaa kannattavuutta yhtiön omistajien näkökulmasta ja kertoo, miten paljon tuottoa on syntynyt omalle pääomalle (Kallunki 2014, 103). Tunnusluku saadaan laskettua jakamalla nettotulos oikaistulla, keskimääräisellä omalla pääomalla. Keskimääräinen arvo saadaan laskemalla tilikauden alun ja lopun oman pääoman keskiarvo. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 173.)

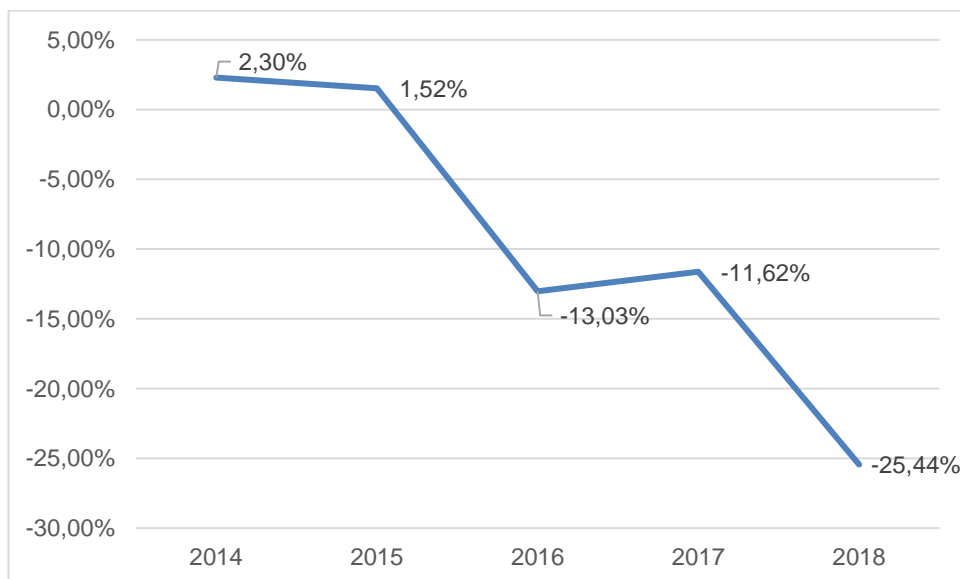
$$\text{Oman pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos (12 kk)}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin}} \times 100$$

Oman pääoman tuottoprosentin tavoitearvo perustuu omistajien asettamaan tuottovaatimukseen. Yrityksen liiketoiminnan pitää pystyä tuottamaan myös omalle pääomalle vieraan pääoman lisäksi. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 68.) Baswaren vuo-

sikertomuksista ei löytynyt mainintaa siitä, millaisen tuottovaatimuksen yhtiö on asettanut omalle pääomalle. Siksi käytän analysoinnissa yleisiä ohjearvoja oman pääoman tuotto prosentille (Oman pääoman tuotto-% (ROE) 2019):

Tuotto prosentti	Arviointi
yli 20 %	erinomainen
15 – 20 %	hyvä
10 – 15 %	tydyttävä
5 – 10 %	välttävä
alle 5 %	heikko

Kuviosta 9 käy ilmi, että Baswaren oman pääoman tuotto prosentti on ollut negatiivinen vuosina 2016–2018. Tarkastelujakson alussa arvo on ollut positiivinen, mutta vain 1,50–2,30 prosentin luokkaa. Koko tarkasteluvälin ajan oman pääoman tuotto prosentti on ollut heikolla tasolla. Jakajana käytetyssä yhtiön omassa pääomassa on ollut vaihtelua tarkastelujakson aikana, ja se on ollut alimmillaan vuosina 2017–2018. Eniten omassa pääomassa muutosta on tapahtunut muuntoerojen ja kertyneiden voittovarojen kohdalla. Muuntoerot johtuvat Baswaren nettosijoituksista ulkomaisiin tytäryrityksiin (Vuosikertomus 2018, 63). Tällä voidaan olettaa olevan hieman vaikutusta, mutta suurempana vaikuttavana tekijänä on kuitenkin nimittäjänä toimiva yhtiön nettotulos. Yhtiön nettotuloksen pysyessä negatiivisena, ei oman pääoman tuotto prosenttikään yllä positiiviselle tasolle.

Kuvio 9. Basware Oyj:n oman pääoman tuotto prosentti vuosina 2014–2018.

Vaikka oman pääoman tuotto-%:n tavoitearvo perustuu yhtiön omistajien asettamiin tuottovaatimuksiin, on silti mielenkiintoista tehdä vertailua Baswaren, Coupa Softwaren ja Oraclen välillä. Taulukosta 4 voidaan huomata, että Basware on onnistunut heikoiden saavuttamaan tuottoa omalle pääomalle koko tarkastelujakson aikana verrattuna Oracleen ja Coupa Softwareen.

Taulukko 4. Baswaren, Coupa Softwaren ja Oraclen oman pääoman tuotto-%:t vuosina 2014–2018.

	Oman pääoman tuotto-%				
	2014	2015	2016	2017	2018
Basware	2,30 %	1,52 %	-13,03 %	-11,62 %	-25,44 %
Coupa Software	37,62 %	43,45 %	-21,62 %	-18,21 %	-17,72 %
Oracle	23,09 %	20,24 %	18,63 %	17,21 %	8,27 %

Oraclen kohdalla voidaan huomata, että yhtiö on 2014–2017 onnistunut tekemään tuottoa joko hyvin tai erinomaisesti. Coupa Software on yltänyt erinomaiselle tasolle vuosina 2014–2015, minkä jälkeen yhtiön tuotto-%:n on ollut reilusti negatiivinen.

3.3.5 Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)

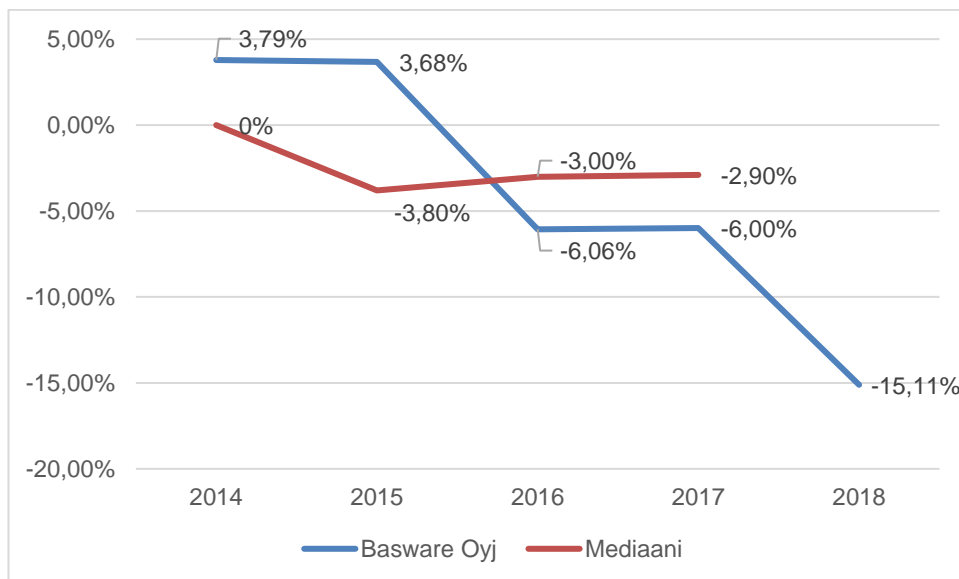
Sijoitetun pääoman tuotto (*ROI, Return on Investment*) kuvaa yritykseen sijoitetulle vieralle pääomalle saatua tuottoa. Tunnuslukua voi vertailla muiden yritysten kesken, mutta siinä on huomioitava tietojen mahdollinen puuttuminen korollisen ja korottoman pääoman välillä. Sijoitetun pääoman tuotto-%:n saadaan lisäämällä nettotulokseen rahoituskulut ja verot, ja jakamalla summa sijoitetulla pääomalla. Sijoitettuun pääomaan katsotaan kuuluvan oikaistu oma pääoma ja sijoitettu korollinen vieras pääoma. Jakajana toimiva sijoitettu pääoma lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 67–68.)

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12 kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI) 2019):

Tuotto-%	Arviointi
yli 15 %	erinomainen
10 - 15 %	hyvä
6 - 10 %	tydyttävä
3 - 6 %	välttävä
alle 3 %	heikko

Kuten kuviosta 10 voidaan nähdä, että Baswaren sijoitetun pääoman tuotto-% ei ole yltänyt hyvälle tasolle kertaakaan koko tarkastelujakson aikana. Tarkastelujakson alussa tunnusluku on ollut välttävällä tasolla, minkä jälkeen se on muuttunut negatiiviseksi vuosiksi 2016–2018. Huonoimmillaan tunnusluku on ollut vuonna 2018, jolloin on tapahtunut merkittävä lasku huonompaan suuntaan. Tämän pohjalta voidaan todeta, että yhtiö ei ole pystynyt tekemään tuottoa omistajille ja rahoittajille, jotka ovat sijoittaneet yhtiöön.

Kuvio 10. Basware Oyj:n sijoitetun pääoman tuotto-% vuosina 2014–2018.

Heikkoon tuotto-%:n on vaikuttanut yhtiön tappiollinen nettotulos vuosina 2016–2018. Lisäksi yhtiön rahoituskulut ovat olleet suurimmillaan vuonna 2016, jolloin tunnusluku on laskenut negatiiviseksi. Suuremman vaikutuksen tuotto-%:n tekevät kui-

tenkin yhtiön nostamat pankkilainat (noin 37 miljoonaa euroa), jotka ovat lisänneet merkittävästi yhtiön korollista vierasta pääomaa vaikuttaen siten suoraan tuotto prosenttiin (Vuosikertomus 2016, 66).

Sijoitetun pääoman tuotto prosenttien kohdalla näkyy sama trendi kuin edellisissä alaluissa olleiden kate- ja tuloslukujen kohdalla verrattuna toimialaan. Baswaren sijoitetun pääoman tuotto prosentti on ollut parempi kuin toimialan mediaani vuosina 2014–2015, mutta huonompi vuosina 2016–2017. On kiinnostavaa huomata, että toimialan mediaani ei ole ollut kertaakaan tarkastelujakson aikana positiivinen, vaan pysynyt negatiivisena. Sen sijaan Baswaren tunnusluvun arvo oli positiivinen tarkastelujakson alussa, vaikkakin heikolla tasolla siitä huolimatta.

Taulukossa 5 on esitetty Baswaren, Coupa Softwaren ja Oraclen sijoitetun pääoman tuotto prosentit vuosina 2014–2018. Kun vertaa Baswaren sijoitetun pääoman tuotto prosenttia Coupa Softwareen ja Oracleen, voidaan huomata, että yhtiö sijoittuu vertailussa Coupa Softwaren ja Oraclen välimaastoon.

Taulukko 5. Baswaren, Coupa Softwaren ja Oraclen sijoitetun pääoman tuotto prosentit vuosina 2014–2018.

	Sijoitetun pääoman tuotto-%				
	2014	2015	2016	2017	2018
Basware	3,79 %	3,68 %	-6,06 %	-6,00 %	-15,11 %
Coupa Software	-171,97 %	-78,62 %	-21,63 %	-10,85 %	-17,73 %
Oracle	15,64 %	11,12 %	10,13 %	9,12 %	3,74 %

Oracle on pystynyt tekemään tuottoa sijoitetulle pääomalle jokaisena vertailukauden vuotena, ja vuosina 2014–2016 taso on ollut joko hyvä tai erinomainen. Sen sijaan Coupa Softwaren tuotto prosentti on ollut jokaisena vuotena reilusti negatiivinen. Vaikka Baswaren sijoitetun pääoman tuotto prosentti on ollut heikolla tasolla ja vuosina 2016–2018 negatiivinen, se ei kuitenkaan ole laskenut lähellekään yhtä negatiiviseksi kuin Coupa Softwarella huonoimmillaan.

3.4 Maksuvalmius

Maksuvalmius eli likviditeetti kuvaa yrityksen selviytymiskykyä sen maksuvelvoitteista lyhyellä aikavälillä. Maksuvalmiutta voidaan pitää riittävänä, jos yritys kykenee suoriutumaan kaikista maksuistaan kassavarannolla ja muulla omaisuudella, joka on mahdollista muuttaa nopeasti rahaksi. Käytännössä tämä tarkoittaa, että yrityksen ei tarvitse turvautua ulkopuoliseen lyhytaikaiseen rahoitukseen tai varautua maksamaan viivästyskorkoja. Maksuvalmiutta mitatessa on syytä huomioida, että se kuvaa yrityksen maksuvalmiutta ainoastaan tilinpäätöshetkellä. Joillain toimialoilla kausivaihtelut voivat olla huomattavia ja siten heijastua likviditeettiin pitkin tilikautta. (Kallunki 2014, 123.)

3.4.1 Quick ratio

Quick ratio on yksi tunnetuimpia maksuvalmiutta kuvaavia tunnuslukuja (Jormakka ym. 2016, 134). Tunnusluvun laskemisessa yrityksen rahoitusomaisuus jaetaan lyhytaikaisilla veloilla. Rahoitusomaisuuteen sisältyvät lyhytaikaiset saamiset sekä rahat ja arvopaperit (Kallunki 2014, 124). Yritystutkimuksen (2017, 74) kaava quick ration laskemiseen:

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus - osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma - lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

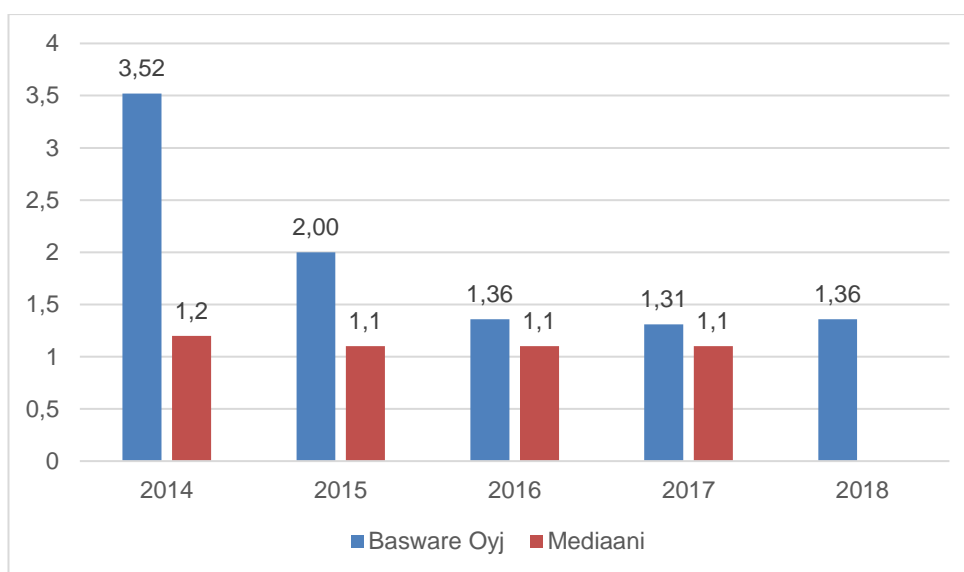
Yritystutkimus (2017, 75) on määrittänyt quick ratiolle ohjearvoiksi:

Quick ratio	Arviointi
yli 1	hyvä
0,5 - 1	tydyttävä
alle 0,5	heikko

Baswaren vuoden 2018 taseessa lyhytaikaisiin saamisiin sisältyvät myyntisaamiset, muut saamiset, sopimusvarat, tuloverosaamiset ja rahavarat. Nämä erät on huomioitu Baswaren quick ration laskemisessa.

Baswaren quick ratio vuosina 2014–2018 on ollut koko ajan hyvällä tasolla ylittäen hyvän raja-arvon selkeästi (kuvio 11). Vuonna 2014 luku on ollut erittäin korkea (3,52), jonka jälkeen on tapahtunut selkeä lasku. Vuodet 2016–2018 quick ratio on pysynyt tasaisena

ilman suuria muutoksia. Vuonna 2014 taseen lyhytaikaiset velat ovat olleet pienimmillään ja vastaavasti lyhytaikaiset varat ovat olleet suurimmillaan tarkastelujakson aikana, mikä on vaikuttanut tunnusluvun korkeimpaan arvoon tarkastelujaksolla. Kun tarkastelee yhtiön taseita tarkemmin, voidaan huomata, että vuonna 2014 yhtiön muut saamiset ovat olleet merkittävästi suuremmat (noin 24 miljoonaa euroa) kuin muina tarkastelujakson vuosina (liite 3). Vuonna 2014 muihin saamisiin on sisällynyt noin 30 miljoonaa euroa lyhytaikaisia talletuksia, jonka johdosta ero on ollut huomattava (Vuosikertomus 2014, 62).

Kuvio 11. Basware Oyj:n quick ratio vuosina 2014–2018.

Jakajana käytetyssä lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa, johon on huomioitu saatujen ennakoiden vähennykset, on tapahtunut huomattavimmat muutokset tarkastelujakson aikana erityisesti korollisen vieraan pääoman sekä siirtovelkojen kasvussa. Korollinen vieras pääoma on suurentunut pankkilainojen vuoksi, ja esimerkiksi osa vuonna 2016 nostetuista lainoista on erääntynyt 12 kuukauden kuluessa. Sen vuoksi ne luokitellaan lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Yhtiön vuosikertomuksista 2014–2018 selviää, että siirtoveltoista suurin osa muodostuu jokaisena tarkastelujakson vuotena jaksotetuista henkilöstökuluista.

Kuviosta 11 voidaan havaita, että Baswaren quick ratio on ollut koko tarkastelujakson ajan paremmalla tasolla kuin toimialan mediaani. Toimialan quick ration mediaani on pysynyt tasaisena 2014–2017 välillä, ja Baswaren quick ratiosissa on ollut enemmän vuosikohtaista vaihtelua.

3.4.2 Current ratio

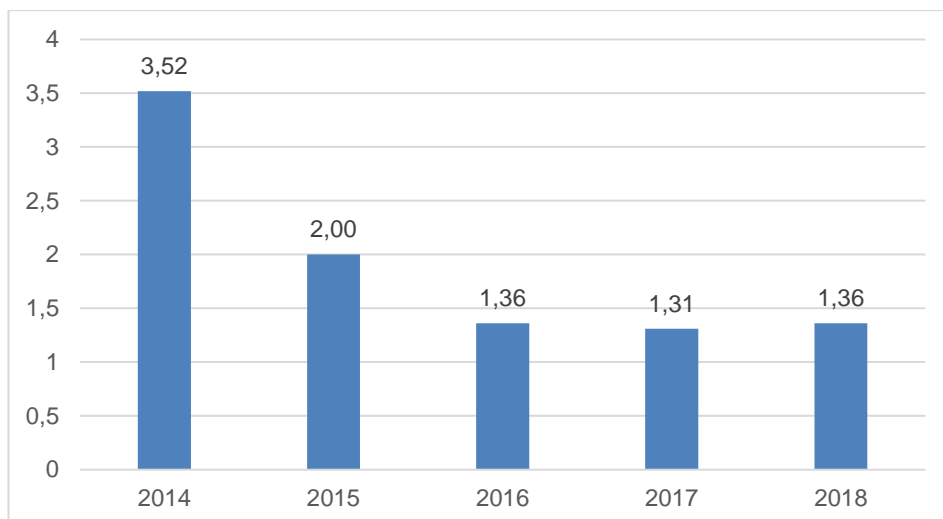
Current ratio lasketaan muuten samalla tavalla kuin quick ratio, mutta rahoitusomaisuuden lisäksi nimittäjässä huomioidaan vaihto-omaisuus, ja niiden summa jaetaan lyhytaikaisilla veloilla. Sen johdosta current ratiossa maksuvalmiuden tarkasteluväli on pidempi verrattuna quick ratioon. Current ratiossa huomioidaan yrityksen mahdollisuus realisoida sen vaihto-omaisuus nopeasti rahaksi, mutta siihen pitää suhtautua varauksella, koska vaihto-omaisuuden realisointiarvoon voi liittyä epävarmuutta, esimerkiksi epäkuranttien johdosta. (Kallunki 2014, 125–126.)

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$$

Yritystutkimus ry:n (2017, 75) antamat ohjearvot current ratiolle:

Current ratio	Arviointi
yli 2	hyvä
1 - 2	tydyttävä
alle 1	heikko

Kuviosta 12 voidaan huomata, että Baswaren current ratio on tarkastelujakson alussa ollut hyvällä tasolla, mutta laskenut vuoden 2016 jälkeen tyydyttävälle tasolle. Current ratio on pysynyt tasaisena vuosien 2016–2018 aikana. Baswaren taseessa ei esiinny vaihto-omaisuutta vuosina 2016–2018. Vuosina 2014–2015 vaihto-omaisuuden osuus lyhytaikaisista varoista on ollut lähes olematon (0,05 %). Koska vaihto-omaisuus on keskeinen tekijä current ration laskemisessa, mielestäni tunnusluvun syvempi tarkastelu ei tuo lisäinformaatiota analyysiin. Tunnusluvun taustalla vaikuttavat edellisessä alaluvussa esitetyt quick ratiossakin vaikuttavat tekijät.

Kuvio 12. Basware Oyj:n current ratio vuosina 2014–2018.

Taulukosta 6 voidaan havaita, että Baswaren ja Coupa Softwaren current ratioissa on ollut vaihtelua hyvän ja tyydyttävän välillä vuosina 2014–2018. Baswarella tunnusluku on huonontunut vuodesta 2014 vuoteen 2018 ja päinvastoin Coupa Softwarella tunnusluvun arvo on parantunut jatkuvasti vuoteen 2017 asti, mutta vuonna 2018 current ratio on laskenut tyydyttävän tason alarajalle. Oracle pärjää vertailussa parhaiten näistä kolmesta yhtiöstä, ja sen current ratio on ylittänyt jokaisena tarkastelujakson vuotena hyvän raja-arvon selkeästi.

Taulukko 6. Baswaren, Coupa Softwaren ja Oraclen current ratio vuosina 2014–2018.

	Current ratio				
	2014	2015	2016	2017	2018
Basware	3,52	2,00	1,36	1,31	1,36
Coupa Software	1,26	1,61	2,41	3,18	1,08
Oracle	3,34	4,11	3,74	3,08	3,96

3.5 Vakavaraisuus

Vakavaraisuuden tunnusluvuilla mitataan yrityksen pääomarakennetta. Suomessa tunnetuin vakavaraisuuden tunnusluku on omavaraisuusaste, ja se kuvaa miten suureen osaan yrityksen toiminnasta käytetään rahoituksena omaa pääomaa. (Jormakka ym. 2016, 132–133.) Vakavaraisuuden tunnuslukuja voidaan käyttää kuvaamaan yrityksen kykyä selviytyä maksuvelvoitteistaan yli vuotta pitemmällä aikajaksolla. Käytännössä

tämä tarkoittaa sitä, että yrityksen, jonka toiminta on rahoitettu suuremmalta osin omalla kuin vieraalla pääomalla, on helpompi saada lisärahoitusta. Yrityksen korkea velkaantumisaste voi aiheuttaa maksuvaikeuksia yllättävien ja suurten muutosten johdosta. (Kallunki 2014, 83–84.)

Omavaraisuusasteen, suhteellisen velkaantuneisuuden ja gearingprosentin tunnusluvuissa saadut ennakot ovat lyhyt- ja pitkäaikaisia ennakoita, jotka liittyvät johonkin keskeneräiseen työhön. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 69).

3.5.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste kuvaa yrityksen vakavaraisuutta, tappionsietokykyä ja selviytymiskykyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusaste saadaan jakamalla oikaistu oma pääoma oikaistun taseen loppusummalla, josta on huomioitu vähentämällä mahdolliset saadut ennakot. (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 69.)

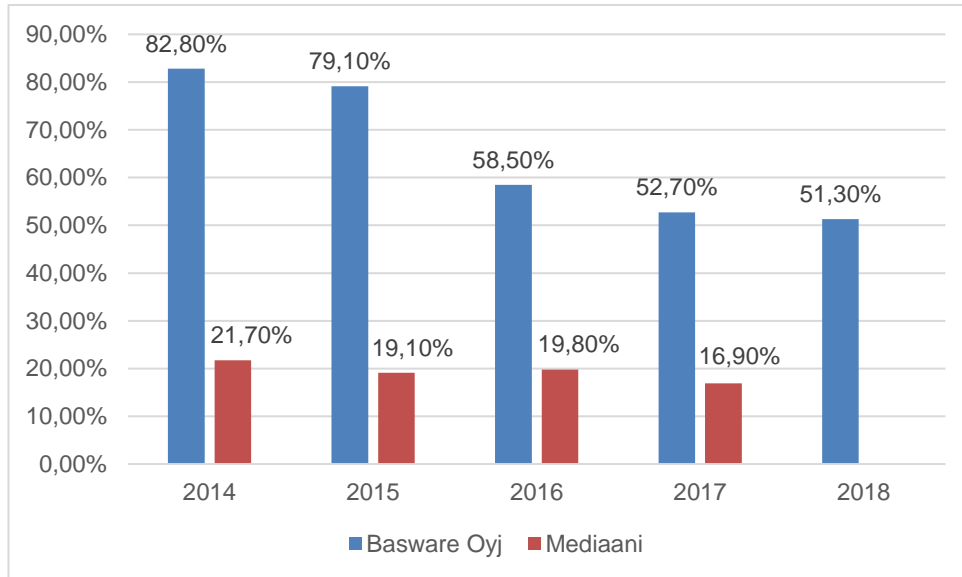
$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistu taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$$

Yritystutkimuksen (2017, 70) antamat ohjeavot omavaraisuusasteen tulkintaan:

Omavaraisuusaste	Arviointi
yli 40 %	hyvä
20 - 40 %	tydyttävä
alle 20 %	heikko

Baswaren tavoitteena on ylläpitää vahvaa omavaraisuusastetta (Vuosikertomus 2018, 66). Kuviosta 13 voidaan havaita, että koko tarkasteluvälin 2014–2018 Baswaren omavaraisuusaste on ollut selvästi hyvällä tasolla. Vuosina 2014 ja 2015 omavaraisuusaste on ollut noin 80 prosentin tuntumassa, jonka jälkeen arvo on laskenut melko tasaisesti. Tarkastelujakson suurin ero on vuosien 2015 ja 2016 välillä, jolloin omavaraisuusaste on laskenut noin 20 prosenttiyksikön verran. Muutoksen taustalla vaikuttaa taseen loppusumman merkittävä kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2016. Yhtiön oma pääoma

on puolestaan hieman laskenut. Vuonna 2016 yhtiö nosti pankkilainaa niin yleisiin rahoitustarpeisiin kuin Verian Technologies LLC:n ostoja vartenkin, joten yhtiön pitkäaikaisten velkojen kasvu on vaikuttanut muutokseen (Vuosikertomus 2016, 66).

Kuvio 13. Basware Oyj:n omavaraisuusaste vuosina 2014–2018.

Toimialan omavaraisuusasteen mediaani on pysynyt vuosina 2014–2017 tasaisena ja arvot ovat olleet noin 20 prosentin molemmin puolin. Heikon raja-arvo katsotaan olevan 20 prosenttia, joten toimialan mediaani on ollut heikko. Kun vertaa Baswaren omavaraisuusastetta toimialan mediaaniin, voidaan siinä havaita merkittävä ero. Kuten aikaisemmin on jo mainittu, niin Baswaren omavaraisuusaste on ylittänyt reilusti hyvän raja-arvon jokaisena tarkastelujakson vuotena.

Taulukosta 7 voidaan havaita, että Baswarella on ollut yhtä vuotta lukuun ottamatta korkein omavaraisuusaste verrattuna Coupa Softwareen ja Oracleen. Ainoastaan vuonna 2016 Coupa Softwareen omavaraisuusaste on ollut 61,26 prosenttia, kun Baswarella vastaava luku on ollut 52,70 prosenttia.

Taulukko 7. Baswaren, Coupa Softwaren ja Oraclen omavaraisuusaste vuosina 2014–2018.

	Omavaraisuusaste				
	2014	2015	2016	2017	2018
Basware	82,80 %	79,10 %	58,50 %	52,70 %	51,30 %
Coupa Software	22,81 %	41,96 %	61,26 %	42,02 %	42,33 %
Oracle	52,56 %	44,27 %	42,60 %	40,18 %	33,66 %

Kaikkien kolmen yhtiön omavaraisuusaste on ylittänyt muuten koko tarkastelujakson ajan hyvän raja-arvon, paitsi vuonna 2014. Silloin Coupa Softwaren omavaraisuusaste on ollut tyydyttävällä tasolla, samoin kuin Oraclen omavaraisuusaste on jäänyt tyydyttävälle tasolle vuonna 2018.

3.5.2 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa, kuinka paljon yhtiöllä on velkoja suhteessa liikevaihtoon. Tunnusluvun analysoinnissa on huomioitava, että se ei ota huomioon liiketoiminnan kuluja, jotka yhtiön on pystyttävä kattamaan, jotta liiketoiminta voi jatkua. (Sepänen 2011, 85.)

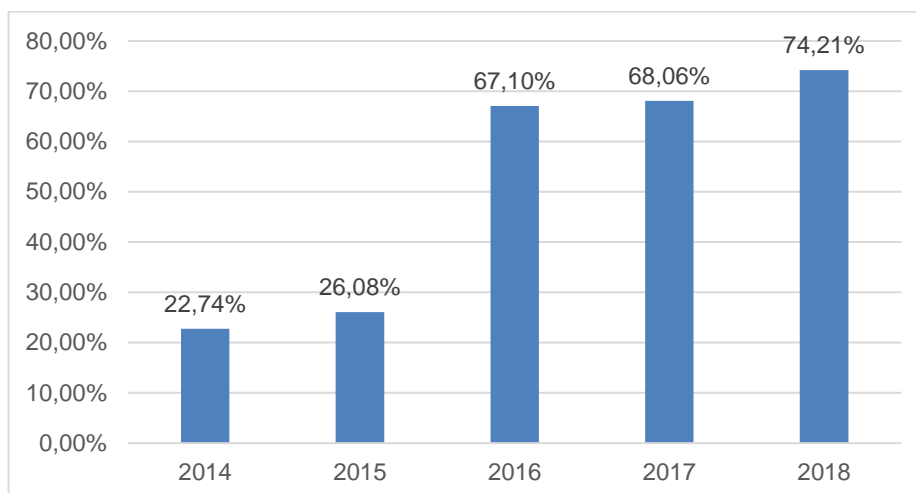
$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus, \%} = \frac{\text{Oikaistun taseen velat - saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto (12 kk)}} \times 100$$

Suhteellista velkaantuneisuutta voi verrata ainoastaan saman toimialan yritysten kesken, jotta vertailutietoja voidaan pitää luotettavina. Yritystutkimus on määritellyt tunnusluvulle viitearvoiksi (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 70):

Suhteellinen velkaantuneisuus-%	Arviointi
alle 40 %	hyvä
40 - 80 %	tyydyttävä
yli 80 %	heikko

Kuviosta 14 voidaan havaita, että Baswaren suhteellinen velkaprosentti on ollut vuosina 2014–2015 hyvällä tasolla, jonka jälkeen tunnusluku on laskenut tyydyttävälle tasolle.

Tunnusluvun arvoihin ovat vaikuttaneet heikentävästi yhtiön ottamat pankkilainat vuosina 2016 ja 2017 (Vuosikertomus 2017, 65). Baswaren liikevaihdossa ei ole tarkastelujakson vuosien välillä tapahtunut merkittäviä muutoksia, joten tunnusluvun heikentymisen taustalla ovat edellä mainitut pankkilainat.

Kuvio 14. Basware Oyj:n suhteellinen velkaantuneisuusprosentti vuosina 2014–2018.

3.5.3 Gearing eli nettovelkaantumisaste

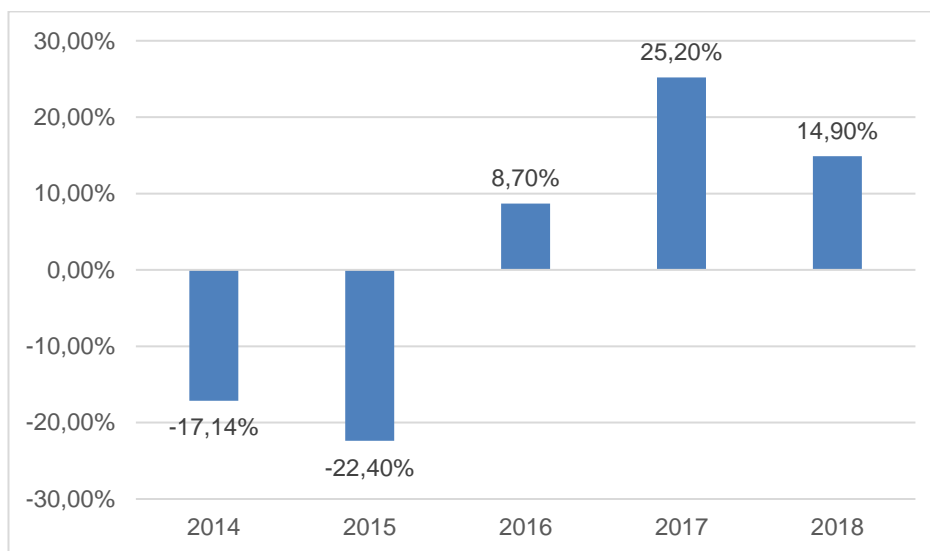
Gearingprosentilla kuvataan yrityksen nettovelkojen ja oman pääoman suhdetta. Tunnusluku saadaan laskettua vähentämällä yrityksen korollisista veloista rahavarat, minkä jälkeen jäljelle jäänyt summa jaetaan oikaistulla omalla pääomalla. Rahavaroihin lukeutuvat rahat, pankkisaamiset ja rahoitusomaisuusarvopaperit. (Jormakka ym. 2016, 133.) Korolliseen vieraaseen pääomaan sisältyy pitkäaikainen vieras pääoma ilman saatuja ennakoita, korolliset lyhytaikaiset velat ja muut korolliset velat (Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017, 71).

$$\text{Gearing-\%} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma - rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu oma pääoma}} \times 100$$

Gearingprosentin ohjeelliset viitearvot (Nettovelkaantumisaste-% (Net Gearing) 2019):

Gearing-%	Arviointi
alle 10 %	Erinomainen
10 - 60 %	Hyvä
60 - 120 %	Tyydyttävä
120 - 200 %	Välttävä
yli 200 %	Heikko

Baswaren gearingprosentti (kuvio 15) on ollut erinomaisella tasolla vuosina 2014–2015, ja siihen on vaikuttanut positiivisesti yhtiön vähäinen määrä korollista vierasta pääomaa. Vuonna 2016 Basware nosti korollista pankkilainaa yhteensä noin 37 miljoonaa euroa, mikä vaikutti huomattavasti gearingprosentin heikentymiseen. Tästä huolimatta tunnusluku pysyi vuonna 2016 vielä erinomaisella tasolla, mutta sen jälkeen arvo on laskenut ja saavuttanut enää hyvän tason raja-arvot vuosina 2017–2018. Vuonna 2017 yhtiö nosti lisää lainaa, mikä on vaikuttanut gearingprosentin arvoon heikentävästi, ja näin ollen tunnusluku on ollut huonoimmillaan tuolloin koko tarkastelujakson aikana (Vuosikertomus 2017, 65).

Kuvio 15. Basware Oyj:n nettovelkaantumisaste, prosenttia vuosina 2014–2018.

Yhtiön omassa pääomassa on ollut hieman laskua vuodesta 2014 vuoteen 2018, mutta sillä ei ole ollut kuitenkaan merkittävästi vaikutusta tunnusluvun tasoon. Yhtiön rahavarat

ovat lisääntyneet vuosittain, mutta niidenkään muuttuminen ei ole vaikuttanut merkittävästi tunnusluvun arvoihin. (Liite 3.)

3.6 Osakekohtaiset tunnusluvut

IFRS-standardit edellyttävät yhtiötä esittämään tilinpäätöksessään tiettyjä tunnuslukuja (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 46). Osakekohtaiset tunnusluvut antavat informaatiota erityisesti sijoittajia kiinnostavista asioista, kuten yhtiön kasvunäkymistä ja sijoittajille tulevista kassavirroista (Jormakka ym. 2016, 141). Seuraavissa alaluvuissa käsitellään lyhyesti Baswaren osakekohtaisia tunnuslukuja.

3.6.1 Osakekohtainen tulos (EPS)

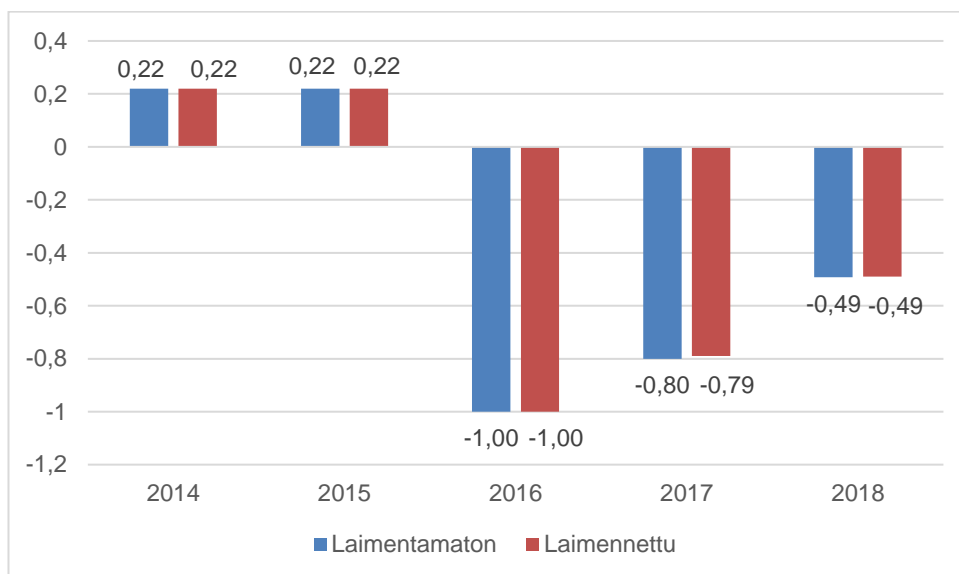
IAS 33 -standardin määrittelemän tunnusluvun, osakekohtaisen tuloksen (EPS, *Earnings per Share*) esittäminen on pakollista julkisen kaupankäynnin kohteena ja listausta suunnitteleville yhtiöille, mutta sen esittämistä saattavat vaatia myös rahoittajat, omistajat ja muut osapuolet. Tunnusluku on esitettävä sekä laimentamattomana että laimennusvaikutuksella oikaistuna, eikä luvun negatiivisuudella ole merkitystä esittämispakon kannalta. (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 46.) Laimennusvaikutus kertoo, mikä olisi ollut pienin mahdollinen tulos yhdelle osakkeelle, jos huomioon otetaan, että kaikki mahdolliset osakkeisiin vaikuttavat tekijät, kuten ulkona olevien optioiden toteuttaminen, vaihtovelkakirjalainojen vaihtaminen ja merkintäoikeuksien käyttäminen, olisivat toteutuneet (Haaramo ym. 2018, 66–67).

EPS-tunnusluku kertoo, kuinka paljon voittoa yritys teki yhtä osaketta kohden, ja sen laskentaan käytetään kaavaa (Kallunki 2014, 144):

$$\text{Tulos per osake} = \frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Osakkeiden lukumäärä keskimäärin}}$$

Tunnusluku on siitä poikkeuksellinen, että sitä ei voi verrata eri yritysten kesken, ja samankin yrityksen vuosien välisessä vertailussa on huomioitava, että jakajana toimivana osakkeiden lukumäärässä ei ole tapahtunut muutosta (Jormakka ym. 2016, 141). Baswaren osakkeiden lukumäärässä aikavälillä 2014–2018 on tapahtunut pientä muutosta, joten en suoraan vertaile yhtiön osakekohtaista tulosta eri vuosien välillä, vaan keskityn

lyhyeen, yleiseen tunnusluvun arvon tulkintaan. Kuviossa 16 on esitetty Baswaren osakekohtainen tulos laimentamattomana ja laimennusvaikutuksella aikavälillä 2014–2018. Baswaren negatiivinen tulos vuosina 2016–2018 näkyy suoraan negatiivisena osakekohtaisena tuloksenakin.

Kuvio 16. Basware Oyj:n tulos per osake vuosina 2014–2018.

3.6.2 Osakekohtainen osinko (DPS)

IAS 1 *Tilinpäätöksen esittäminen* -standardi edellyttää osinko per osake -tunnusluvun esittämistä tilinpäätöksessä (IFRS: käytännön käsikirja 2017, 48). Osinko per osake (DPS, *Dividend per Share*) kuvaa kuinka paljon osinkoa on jaettu yhtiön osaketta kohden yrityksessä. Tunnusluku lasketaan kaavalla (Kallunki 2014, 150):

$$\text{Osakekohtainen osinko} = \frac{\text{Tilikauden osingot}}{\text{Osakkaiden lukumäärä keskimäärin}}$$

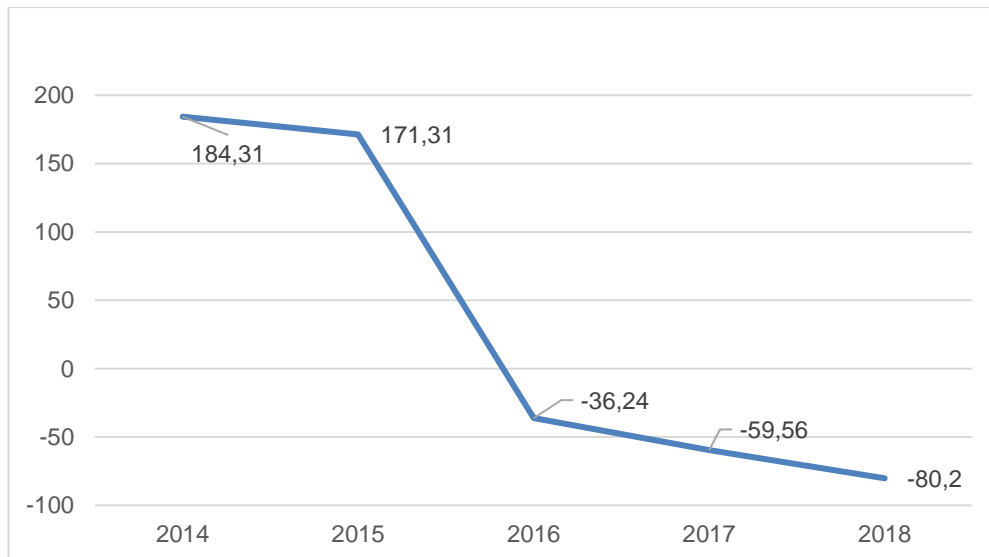
Baswaren vuosikertomuksista (2017, 31 & 2016, 37 & 2015, 38) selviää, että vuosina 2015–2017 yhtiö ei ole maksanut osinkoa. Hallitus on esittänyt yhtiökokoukselle, että vuodelta 2018 ei myöskään jaettaisi osinkoa (Vuosikertomus 2018, 32). Vuonna 2014 yhtiö on maksanut osinkoa 0,10 euroa osaketta kohden (Vuosikertomus 2014, 34).

3.6.3 Hinta/voitto -suhde (P/E-luku)

Hinta/voitto -kerroin eli P/E-luku (*Price per Earnings*) on yksi käytetyimmistä osakesijoittajien tunnusluvuista, ja se kertoo, kuinka monessa vuodessa yritys pystyy tekemään tulosta oman markkina-arvonsa verran edellyttäen, että sen tulos pysyisi samana. P/E-luku voidaan laskea joko yrityksen koko nettotuloksesta tai osakekohtaisena. (Salmi 2012, 282–283.) Basware on laskenut P/E-luvun osakekohtaisella tavalla ja käyttänyt tunnusluvun laskemisessa kaavana (Vuosikertomus 2018, 93):

$$\text{Hinta/voitto -suhde} = \frac{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeisen kauppapäivän kurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$$

Kuviosta 17 voidaan huomata, että Baswaren P/E-luvussa on ollut suurta vaihtelua tarkastelujakson aikana. Jakson alussa luku on ollut reilusti positiivinen, jonka jälkeen vuodesta 2016 lähtien luku on pysynyt negatiivisena ja laskenut tasaisesti vuosittain. Kallungin, Lanton ja Sahlströmin (2008, 181) mukaan yrityksen tuloksen ollessa negatiivinen, ei P/E-luvun tulkinta ole merkityksellistä.

Kuvio 17. Basware Oyj:n P/E-luku vuosina 2014–2018 (Vuosikertomus 2018, 92).

4 Yhteenveto tutkimustuloksista ja johtopäätökset

Työn tutkimusongelmana oli selvittää Basware Oyj:n taloudellinen tilanne vuosina 2014–2018. Tutkimusongelman selvittämisen tukena olivat tutkimuskysymykset, joiden avulla työssä selvitettiin Baswaren taloudellisen tilanteen muutosta, yhtiön sijoittumista vertailussa toimialaan ja kilpailijoihin sekä ennusteita yhtiön lähitulevaisuuden taloudellisesta asemasta. Seuraavissa alaluvuissa olen koonnut yhteenvedon tutkimuksen tuloksista, pohdin Baswaren tulevaisuuden näkymiä ja arvioin tutkimuksen luotettavuutta. Lisäksi lopuksi esitän ehdotukseni jatkotutkimusten aiheista.

4.1 Baswaren taloudellinen tilanne vuosina 2014–2018

Baswaren strategisena painopisteenä on viime vuosien ajan ollut liiketoimintamallin muutos, ja yhtiön tavoitteena on siirtyä kokonaan pilvipohjaiseksi yhtiöksi. Vuonna 2018 jo 63 prosenttia yhtiön liikevaihdosta tuli cloud-liiketoiminnasta. Yhtiön cloud-liiketoiminnan kasvutavoitteiden saavuttaminen on vaatinut huomattavaa panostusta myyntiin ja markkinointiin. Meneillään oleva keskeneräinen liiketoimintamallin muutos on näkynyt selkeästi liikevaihdossa ja vaikuttanut siihen heikentävästi erityisesti vuosina 2016–2018.

Baswaren odotusten mukaisesti cloud-tilauskertymä heijastuu liikevaihtoon viiveellä, ja siitä johtuen liiketoimintamallin muutoksesta syntyvät tuotto-odotukset eivät ole vielä ehtineet realisoitua tarkastelujakson aikana. Vaikka yhtiön kokonaisliikevaihto on heikentynyt tarkastelujakson loppupuolella, on cloud-liikevaihto kuitenkin kasvanut vuosina 2016–2018. Yhtiön tekemät toimenpiteet, kuten liiketoimintojen myyminen liiketoimintamallin muutoksen johdosta, vaikuttivat myös kokonaisliikevaihtoon etenkin vuonna 2018. Yleisesti liiketoimintamallin muutoksen tuomat hyödyt näkyvät liikevaihdossa tyypillisesti vasta 3–4 vuoden kuluttua, joten Baswaren kohdalla suurimmat hyödyt ovat odotettavissa lähivuosina.

Baswaren kannattavuus on ollut koko tarkastelujakson 2014–2018 ajan heikolla tasolla. Yhtiön kannattavuuteen on vaikuttanut merkittävästi edellisissä kappaleissa mainittu liiketoimintamallin muutos, johon tehdyt panostukset ovat näkyneet kannattavuudessa liiketoiminnan kustannusten lisääntymisenä. Lisäksi Baswaren vuonna 2018 myydyt kaksi liiketoimintoa vaikuttivat näkyvästi vuoden 2018 kannattavuuteen.

Baswaren vakavaraisuus on ollut kokonaisuudessaan hyvällä tasolla läpi tarkastelujakson. Yhtiön omavaraisuusaste ylitti selkeästi hyvän raja-arvon jokaisena tarkastelujakson vuotena. Tähän vaikutti ratkaisevasti yhtiön vähäinen määrä vierasta korollista pääomaa erityisesti tarkasteluvälin alkupuolella. Vuonna 2016 yhtiö nosti korollista pankkilainaa noin 37 miljoonan euron verran, jonka vaikutus yhtiön vakavaraisuuteen näkyi selkeästi.

Baswaren maksuvalmius on ollut hyvällä tasolla aikavälillä 2014–2018. Tarkastelujakson alkupuolella se on ollut paremmalla tasolla verrattuna jakson loppupuoleen. Maksuvalmiuden heikentymiseen on suurimpana vaikuttavana tekijänä ollut korollisen vieraan pääoman lisääntyminen. Osa yhtiön vuonna 2016 nostamista pankkilainoista on eräännytynyt jo kahdentoista kuukauden kuluessa lainan nostamisesta, ja siksi niiden katsotaan olevan lyhytaikaisia velkoja. Ne ovat vaikuttaneet olennaisesti yhtiön maksuvalmiuteen.

Yhteenvetona jokaisen eri tunnusluvun kategorian kohdalla voidaan tutkimustulosten perusteella havaita, että tarkastelujakson alussa vuosina 2014–2015 Baswaren taloudellinen tilanne on ollut parempi verrattuna vuosiin 2017–2018. Käänteentekevä vuosi on ollut 2016, jolloin merkittävimmät muutokset ovat tapahtuneet.

4.2 Vertailu toimialaan ja kilpailijoihin

Baswaren käyttökateprosentti ja nettotulosprosentti ovat olleet toimialan mediaania korkeammat vuosina 2014–2015. Vuoden 2016 jälkeen arvot ovat vastaavasti olleet mediaania heikommat. Muutokseen ovat vaikuttaneet Baswaren liiketoimintamallin muutokseen liittyvät tekijät, jotka ovat heikentäneet tunnuslukujen arvoja merkittävästi. Alkujakson mediaania paremmat arvot kuitenkin viittaavat siihen, että Baswarella on mennyt paremmin toimialaan verrattuna. Kun yhtiö saa liiketoimintamallin muutoksen päätökseen, niin voidaan odottaa, että se menestyy jälleen paremmin toimialan sisäisessä vertailussa.

Kun vertaa Baswaren maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja toimialan mediaaniin, voidaan huomata sekä quick ration että omavaraisuusasteen olleen jokaisena tarkastelujakson vuotena korkeammalla tasolla. Erityisesti omavaruusasteen kohdalla ero on merkittävä, sillä toimialan mediaani on ollut heikolla tasolla aikavälin 2014–2017, kun vastaavasti Baswaren omavaraisuusaste on ollut jokaisena vuotena selkeästi hyvällä tasolla.

Baswaren, Coupa Softwaren ja Oraclen tunnuslukujen vertailussa nousee esille Oraclen tunnuslukujen positiivisuus ja Coupa Softwaren tunnuslukujen negatiiviset arvot. Basware sijoittuu lähes jokaisen vertailussa olleen tunnusluvun osalta näiden kahden yhtiön väliin. Erityisesti kun vertaa yhtiöiden kannattavuutta keskenään, voidaan Oraclen liiketoiminnan todeta olleen kannattavaa koko tarkastelujakson ajan. Coupa Softwaren kannattavuus sen sijaan on ollut heikolla tasolla koko aikavälin 2014–2018. Myös Baswaren kannattavuus on ollut heikolla tasolla, mutta ei kuitenkaan yhtä heikkoa, kuin Coupa Softwaren kannattavuus.

Vaikka Baswaren maksuvalmius on ollut hyvällä tasolla vuosina 2014–2018, ei yhtiö kuitenkaan yllä yhtä korkealle mitä Oraclen maksuvalmius. Maksuvalmiuden osalta yhtiöiden tilanne kuitenkin on ollut tasaisempi, sillä jokaisen yhtiön maksuvalmius pysyi hyvänä tai vähintäänkin tyydyttävänä tarkastelujakson ajan. Sen sijaan Baswaren vakavaisuus on ollut tarkastelujakson ajan parempi verrattuna Coupa Softwareen ja Oracleen.

4.3 Basware Oyj:n tulevaisuuden näkymät

Baswaren odotusten mukaisesti liiketoimintamallin muutos on vaikuttanut yhtiön kannattavuuteen heikentävästi viime vuosien aikana. Vaikka yhtiön liikevaihdon muutoksessa tapahtui notkahdus vuonna 2018, yhtiö on kuitenkin onnistunut kasvattamaan cloud-liikevaihdon osuutta tavoitteidensa mukaisesti. Cloud-liikevaihto itsessään kasvoi 15,6 prosenttia vuoteen 2017 verrattuna, ja jatkuvien cloud-tuottojen bruttotilaukset kasvoivat niin ikään 20 prosenttia. Tämän perusteella voidaan olettaa, että liiketoimintamallin muutoksen edetessä cloud-liikevaihdon osuus kasvaa ja sitä kautta parantaa yhtiön tuloa. On mielenkiintoista nähdä, millaiselta tilanne näyttää muutaman vuoden kuluttua.

Tuloksen ja käyttökatteen paranemista tukee yhtiön skaalautuva cloud-liiketoimintamalli, jonka ennustetaan kasvattavan liikevaihtoa pienemmällä myynnin kustannuksilla verrattuna siitä saavutettaviin tuottoihin. Basware on tiedostanut liiketoimintamallin muutoksen vaikuttavan tulokseen ja käyttökatteeseen negatiivisesti niin pitkään, kuin muutos on kesken. Liiketoimintamallin muutos on pitkä prosessi, ja suurin hyöty realisoituu vasta vuosien kuluessa. Tämä huomioiden on oletettavaa, että vielä lähivuosina muutos näkyy yhtiön liikevaihdossa ja kannattavuudessa heikentävästi, kunnes muutos on saatu päätökseen. Jos Basware onnistuu kasvattamaan tilauskantaansa tavoitteidensa mukaisesti, on sillä mahdollisuus saada kannattavuus takaisin positiiviselle tasolle.

Monien tunnuslukujen kohdalla tarkastelujakson alkupuolella vuosina 2014–2015 Baswaren arvot olivat toimialan mediaania korkeammat. Myös Yritystutkimuksen ohjearvojen perusteella voidaan todeta Baswaren saavuttaneen kokonaisuudessaan hyvän taloudellisen tilanteen vuosina 2014–2015. Yhtiö on tehnyt investointeja valitsemiinsa liiketoiminnan osa-alueisiin ja panostanut enemmän myyntiin ja markkinointiin vuoden 2016 jälkeen, millä on ollut heikentävä vaikutus tulokseen. Kun arvioi näiden vaikutuksia pitkävaikutteisemmin, voidaan olettaa investoinneilla ja panostuksilla saavutettavan hyödyn näkyvän yhtiössä positiivisesti myöhempinä vuosina.

Kun arvioi Baswaren tulevaisuuden näkymiä, yhtiön vahva vakavaraisuus ja maksuvalmius luovat hyvän pohjan yhtiön kannattavuuden parantumiselle. Yhtiön tavoitteena on ylläpitää vahvaa omavaraisuusastetta, joka luo vankan perustan terveelle kasvulle. Kun huomioi lisäksi yhtiön toimialan ja pilvipalveluiden suosion lisääntymisen, voidaan uskoa yhtiön kasvusuunnitelmien olevan mahdollista toteuttaa.

4.4 Työn luotettavuuden arviointi ja jatkotutkimusehdotukset

Laadullista tutkimusta täytyy arvioida sen luotettavuuden kannalta, ja lukijan pitää pystyä luottamaan tutkimustuloksiin. Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioimisen tekee haasteelliseksi se, että sen arviointi on tutkijan varassa, eikä sitä useinkaan pystytä tekemään aivan samalla tarkkuudella kuin määrällisessä tutkimuksessa. Yleisesti käytössä olevat luotettavuusmittarit ovat reliabiliteetti ja valideetti. (Kananen 2017, 173–175.)

Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimuksen mittausten toistettavuutta eli kuinka hyvin tutkimuksen tulokset voidaan mitata uudestaan ja saada sama tulos uusintamittauksessa (Hirsjärvi ym. 2009, 231). Kananen (2017, 175) kuvaa reliabiliteettia tulosten pysyvyyden mittarina. Valideetti puolestaan tarkoittaa tutkimuksen mittauksen pätevyyttä eli onko tutkimuksessa onnistuttu mittaamaan niitä asioita, mitä oli tarkoitus (Hirsjärvi ym. 2009, 231).

Luotettavuutta arvioitaessa on hyvä pitää mielessä, että tutkimus tulee arvioida kokonaisuutena, eikä luotettavuuden arviointiin ole täysin yksiselitteisiä ohjeita (Tuomi & Sarajärvi 2018, 163). Reliabiliteetti- ja valideetti-termien käyttö voidaan nähdä ongelmallisena kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa, koska ne liitetään helposti

kvantitatiiviseen tutkimukseen (Wolcott 1995, teoksessa Hirsjärvi ym. 2009, 232). Hirsjärvi ym. (2009, 232) kuitenkin toteavat, että jokaista tutkimusta pitää arvioida jollakin tavalla, joten arvioin työtä sen luotettavuuden ja toistettavuuden näkökulmista.

Työn teoriapohjana käytin mahdollisimman tuoreita teoksia, jotta niistä muodostamani tietoperusta on ajantasaista. Käytin työssä tutkimusaineistona Baswaren virallisia tilinpäätösinformaatioita, jotka yhtiö julkaisee kotisivuillaan. Koska Basware on pörssi-yhtiö, ovat tilinpäätösinformaatiot julkisesti kaikkien saatavilla. Sen perusteella kuka tahansa voisi toteuttaa saman tutkimuksen samoilla aineistoilla ja päätyä samoihin tuloksiin kuin tässä työssä. Baswaren tilinpäätöksessä on noudatettu IFRS-standardeja, jotka määrittelevät tilinpäätöksen esitystapaa. Nämä huomioiden tutkimusaineistoa voidaan pitää luotettavana. Laskin analysoimani tunnusluvut itse Excel-taulukkolaskentaohjelmalla ja olen esittänyt jokaisen tunnusluvun osalta laskentakaavan, jotta lukijalle selviää, miten tuloksiin on päästy. Laskentakaavoina käytin Yritystutkimuksen määrittämiä kaavoja, joita voidaan pitää virallisina tunnuslukujen laskentakaavoina. Olen pyrkinyt kertomaan mahdollisimman tarkasti, miten olen päätenyt tekemiini johtopäätöksiin, mikä lisää työn luotettavuutta.

Baswaren taloudellisessa tilanteessa vuosina 2014–2018 näkyi selvästi yhtiön liiketoimintamallin muutos, joten jatkotutkimuksena voisi toteuttaa uuden tilinpäätösanalyysin seuraavalle viidelle vuodelle 2019–2023. Uudessa tutkimuksessa voisi tarkastella erityisesti, millaisia vaikutuksia liiketoimintamallin valmiiksi saamisella on yhtiön taloudelliseen tilanteeseen ollut, mikäli se on saatu päätökseen vuoteen 2023 mennessä. Toinen mielenkiintoinen aihe jatkotutkimukselle voisi olla laajempi kilpailijatutkimus kansainvälisistä taloushallinnon ohjelmistotoimittajista, sillä huomasin niitä olevan lukuisia ja itseleni monet ovat vielä täysin tuntemattomia.

Lähteet

Alasuutari, Pertti 2011. Laadullinen tutkimus 2.0, 4. uud. p. Vastapaino, Tampere.

Annual Report 2018. Coupa Software Incorporated. [Http://services.corporate-ir.net/SEC.Enhanced/SecCapsule.aspx?c=254436&fid=15547032](http://services.corporate-ir.net/SEC.Enhanced/SecCapsule.aspx?c=254436&fid=15547032). Luettu 12.4.2019.

Basware ilmoittaa, että keskustelut Tradeshift Holdings Inc:n kanssa ovat päättyneet 2019. Basware Oyj. Tiedote 28.2.2019. [Https://investors.basware.com/pr-story?itemid=E57EEEFCA449F257](https://investors.basware.com/pr-story?itemid=E57EEEFCA449F257). Luettu 28.2.2019.

Basware lyhyesti 2019. Basware Oyj. [Https://www.basware.com/fi-fi/yritys](https://www.basware.com/fi-fi/yritys). Luettu 26.2.2019.

Corporate Profile 2019. Coupa Software Inc. [Https://investors.coupa.com/](https://investors.coupa.com/). Luettu 12.4.2019.

Coupa Software Financial Ratios for Analysis 2015–2019. Macrotrends. [Https://www.macrotrends.net/stocks/charts/COUP/coupa-software/financial-ratios](https://www.macrotrends.net/stocks/charts/COUP/coupa-software/financial-ratios). Luettu 23.3.2019.

Haaramo, Virpi & Palmuaro, Sirkku & Peill, Elina 2018. Pörssiyrityksen tilinpäätös. Alma Talent, Helsinki.

IFRS: käytännön käsikirja 2017. KPMG. 4. uud. p. Edita, Helsinki.

IFRS-tilinpäätöksen keskeiset periaatteet 2006. Yritystutkimusneuvottelukunta ry. [Http://yritystutkimusry.fi/wp-content/uploads/2014/02/julkaisuIFRS08062006.pdf](http://yritystutkimusry.fi/wp-content/uploads/2014/02/julkaisuIFRS08062006.pdf). Luettu 5.3.2019.

Harrison, Walter T. Jr & Horngren, Charles T. & Thomas, C. William & Suwardy, Themin 2014. Financial Accounting: International Financial Reporting Standards. 9th. ed., global edition. Pearson, Harlow.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uud. p. Tammi, Helsinki.

Jormakka, Raija & Koivusalo, Kaija & Lappalainen, Jaana & Niskanen, Mervi 2016. Laskentatoimi. 5. uud. p. Edita, Helsinki.

Järvenpää, Antti 2018. Basware vastaa yrityskauppahuihin: Tradeshift suunnittelee ostoa 48 euroa osakkeelta. Kauppalehti. Päivitetty 7.12.2018. [Https://www.kauppalehti.fi/uutiset/basware-vastaa-yrityskauppahuihin-tradeshift-suunnittelee-ostoa-48-eurolla-osakkeelta/32e6399a-e391-49a9-9e35-d41b988fb293](https://www.kauppalehti.fi/uutiset/basware-vastaa-yrityskauppahuihin-tradeshift-suunnittelee-ostoa-48-eurolla-osakkeelta/32e6399a-e391-49a9-9e35-d41b988fb293). Luettu 10.1.2019.

Kallunki, Juha-Pekka 2014. Tilinpäätösanalyysi. Talentum, Helsinki.

Kallunki, Juha-Pekka & Lantto, Anna-Maija & Sahlström, Petri 2008. Tilinpäätösanalyysi IFRS-maailmassa. Talentum, Helsinki.

Kananen, Jorma 2013. Case-tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 143. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylä.

Kananen, Jorma 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylä.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336. Finlex. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336#L7a>. Luettu 18.2.2019.

Lahti, Sanna & Salminen, Tero 2014. Digitaalinen taloushallinto. Alma Talent, Helsinki. Alma Talent Pro Verkkokirjahylly. Luku 1.5: Sähköisyyden tilanne ja markkina tänään. <https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/HADBFXJTFF#kohta:28>. Luettu 31.3.2019.

Leppiniemi, Jarmo & Kisanlahti, Timo 2018. Tilinpäätäjän käsikirja. 4. uu. p. Alma Talent, Helsinki. Alma Talent Pro Verkkokirjahylly-verkkopalvelu. Luku 13: Konsernitilinpäätös > Laadintavelvollisuus. [https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/IAJBDXDTEB#kohta:13.\(\(20\)Konsernitilinp\(\(e4\)\(\(e4\)t\(\(f6\)s\(\(20](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/IAJBDXDTEB#kohta:13.((20)Konsernitilinp((e4)((e4)t((f6)s((20)). Luettu 1.3.2019.

Leppiniemi, Jarmo & Kykkänen, Tapani 2015. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 9. uud. p. Talentum Pro, Helsinki.

Liikevaihdon kasvu-% 2019. Tunnuslukuopas. Alma Talent. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/toiminnan-laajuus/liikevaihdon-kasvu-prosentti>. Luettu 1.3.2019.

Nettovelkaantumisasaste-% (Net Gearing) 2019. Tunnuslukuopas. Alma Talent. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/nettovelkaantumisasaste-prosentti-net-gearing>. Luettu 25.3.2019.

Oman pääoman tuotto-% (ROE) 2019. Tunnuslukuopas. Alma Talent. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/kannattavuus/oman-paaoman-tuotto-prosentti-roe>. Luettu 13.3.2019.

Oracle Fact Sheet: Create tomorrow, Today 2018. Oracle. <http://www.oracle.com/us/corporate/oracle-fact-sheet-079219.pdf>. Luettu 13.4.2019.

Oracle Financial Ratios for Analysis 2005–2019. Macrotrends. <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/ORCL/oracle/financial-ratios?freq=A>. Luettu 24.3.2019.

Salmi, Ilari 2012. Mitä tilinpäätös kertoo?. Edita, Helsinki.

Seppänen, Harri 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Kauppakamari, Helsinki.

Sihvonen, Lauri 2019. Baswaren pilvikasvulta edellytetään huimaa kiihdytystä. Tivi. <https://www.tivi.fi/uutiset/baswaren-pilvikasvulta-edellytetaan-huimaa-kiihdytysta/bbe6accb-9445-339f-8a86-8351e7abd0f4>. Luettu 3.4.2019.

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI) 2019. Tunnuslukuopas. Alma Talent. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/kannattavuus/sijoitetun-paaoman-tuotto-prosentti-roi>. Luettu 13.3.2019.

The Forrester Wave™: eProcurement, Q2 2017 2017. <https://www.forrester.com/report/The+Forrester+Wave+eProcurement+Q2+2017/-/E-RES136019>. Luettu 20.2.2019.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uud. laitos. Tammi, Helsinki.

Vuosikertomus 2014. Basware Oyj. <http://vuosikertomus2014.basware.fi/css/pdf/Basware-Vuosikertomus-2014.pdf>. Luettu 3.3.2019.

Vuosikertomus 2015. Basware Oyj. http://vuosikertomus2015.basware.fi/css/pdf/Vuosikertomus-2015_Basware_finaali.pdf. Luettu 3.3.2019.

Vuosikertomus 2016. Basware Oyj. https://vuosikertomus2016.basware.fi/css/docs/Vuosikertomus_2016_Basware_final.pdf. Luettu 3.3.2019.

Vuosikertomus 2017. Basware Oyj. http://vuosikertomus2017.basware.fi/vuosi-2017/etusivu/Basware_Vuosikertomus-2017.pdf. Luettu 3.3.2019.

Vuosikertomus 2018. Basware Oyj. https://vuosikertomus.basware.fi/vuosi-2018/etusivu/Basware_Vuosikertomus-2018.pdf. Luettu 26.2.2019.

Who we are: History 2018. IFRS.org. <https://www.ifrs.org/about-us/who-we-are/#history>. Luettu 28.2.2019.

Wolcott, Harry F. 1995. The art of fieldwork. AltaMira, Walnut Creek. Julkaisuun viitattu teoksessa Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uud. p. Tammi, Helsinki.

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä 2018. Basware Oyj. Patentti- ja rekisterihallitus ja verohallinto. <https://tietopalvelu.ytj.fi/yritystiedot.aspx?yavain=457761&tar-kiste=A606CB6033BD4734FBD5B2D5A7ECA56562E3CB98>. Luettu 25.3.2019.

Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi 2017. Yritystutkimus ry. 10., korjattu laitos. Gaudamus, Helsinki.

Basware Oyj:n oikaistu toimintokohtainen tuloslaskelma vuodelta 2018

Basware Oyj:n oikaistu toimintokohtainen tuloslaskelma vuosi 2018	
Tuhatta euroa	
	2018
Liikevaihto	141 417
Liiketoiminnan muut tuotot	0
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	-69 620
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-43 041
Tutkimus- ja tuotekehityskulut	-27 222
Hallinto- ja yleiskulut	-16 247
Muut kulut	0
KÄYTTÖKATE	-14 713
Poistot ja arvonalentumiset	-10 688
LIIKETULOS	-25 401
Rahoitustuotot	178
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-153
Rahoituskulut	-2 080
Välittömät verot	-721
NETTOTULOS	-28 177
Satunnaiset erät	
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot	17 852
Muut satunnaiset tuotot/kulut	-4 610
Laskennallisten verovelkojen muutos	-2 589
Muut tuloksen oikaisut	-240

Basware Oyj:n oikaistut kululajikohtaiset tuloslaskelmat vuosilta 2014–2017

Basware Oyj:n oikaistut tuloslaskelmat vuosina 2014–2017				
Tuhatta euroa				
	2017	2016	2015	2014
Liikevaihto	149 167	148 580	143 410	127 674
Liiketoiminnan muut tuotot	134	4	104	260
Materiaalit ja palvelut	-14 865	-15 746	-16 396	-12 796
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-99 083	-104 600	-85 726	-77 779
Liiketoiminnan muut kulut	-34 775	-33 631	-29 490	-26 004
KÄYTTÖKATE	578	-5 393	11 902	11 355
Poistot ja arvonalentumiset	-10 108	-8 552	-7 226	-7 029
LIIKETULOS	-9 530	-13 945	4 676	4 326
Rahoitustuotot	672	5 200	2 187	1 154
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-1 048	-2 170	-1 623	0
Rahoituskulut	-2 391	-5 341	-1 677	-1 151
Välittömät verot	-1 169	-1 058	-1 412	-1 120
NETTOTULOS	-13 466	-17 314	2 151	3 209
Satunnaiset erät				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot	0	0	0	0
Muut satunnaiset tuotot/kulut	-2318	0	0	0
Laskennallisten verovelkojen muutos	2 196	3 077	-453	200
Muut tuloksen oikaisut	-276	-80	1 385	-448

Basware Oyj:n oikaistut taseet vuosilta 2014–2018

Basware Oyj:n oikaistut taseet vuosina 2014–2018					
Tuhatta euroa					
	2018	2017	2016	2015	2014
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineettomat hyödykkeet	45 097	49 039	47 325	36 309	25 231
Liikearvo	78 939	91 961	96 811	69 262	50 317
Aineelliset hyödykkeet	792	1 291	1 585	1 445	1 387
Osuus investoinneista yhteisyritykseen	0	153	1 201	334	0
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	38	38	38	38	38
Myyntisaamiset ja muut saamiset	4 055	3 985	2 789	2 080	724
Sopimusvarat	1 052	0	0	0	0
Laskennalliset verosaamiset	7 810	10 362	8 403	4 832	4 377
Pitkäaikaiset varat yhteensä	137 783	156 829	158 152	114 300	82 074
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	0	0	0	30	42
Myyntisaamiset	24 992	24 534	24 638	23 692	22 902
Muut saamiset	9 289	9 145	8 372	5 789	33 204
Sopimusvarat	2 298	0	0	0	0
Tuloverosaamiset	579	358	126	1 498	1 605
Rahavarat	40 747	20 683	35 755	33 238	28 954
Lyhytaikaiset varat yhteensä	77 905	54 720	68 891	64 247	86 707
VARAT YHTEENSÄ	215 688	211 548	227 043	178 545	168 781

Basware Oyj:n oikaistut taseet vuosina 2014–2018					
Tuhatta euroa					
	2018	2017	2016	2015	2014
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Oma pääoma					
Osakepääoma	3 528	3 528	3 528	3 528	3 528
Ylikurssirahasto	1 187	1 187	1 187	1 187	1 187
Omat osakkeet	-638	-841	-1 043	-1 108	-1 156
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	110 928	111 132	111 333	104 334	104 381
Muut rahastot	832	592	540	540	540
Muuntoerot	-10 131	-11 160	-4 863	-3 712	-2 921
Kertyneet voittovarot	5 042	11 488	22 182	36 378	34 184
Oma pääoma yhteensä	110 749	115 926	132 864	141 147	139 743
Pitkäaikaiset velat					
Laskennalliset verovelat	4 660	4 569	4 904	4 545	2 433
Korollinen vieras pääoma	40 117	47 286	36 732	0	1 667
Koroton vieras pääoma	100	1 693	1 555	730	315
Sopimusvelat	2 458	0	0	0	0
Etuuspohjaisten järjestelyiden velat	327	434	506	0	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	47 662	53 982	43 697	5 275	4 415
Lyhytaikaiset velat					
Korollinen vieras pääoma	17 089	1 996	10 548	1 667	3 333
Ostovelat ja muut velat	28 238	39 467	39 297	29 470	20 886
Sopimusvelat	11 852	0	0	0	0
Tuloverovelat	98	177	637	986	403
Lyhytaikaiset velat yhteensä	57 277	41 640	50 482	32 123	24 622
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	215 688	211 548	227 043	178 545	168 781